VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

VÖRÖS LOBOGÓ

Az R. M. P. Arad-tartományi bizottsága és a tartományi néptanács lapja

XI. évfolyam, 3268. szám
4 oldal, 20 bani
1955, augusztus 27, szombat

Lapunk tartalmából:

— N. Sz. Hruscsov elvtárs látogatásai (2. old.)
— Az RNK-ban nyaraló szovjet vendégcsoport beszélgetése az Agerpres munkatársával (2. old.)
— Külföldi vendégek nyilatkozatai az augusztus 23-i ünnepségekről (2. old.)
— A béke mosolya (3. old.)
— Ünnep a szérün (3. old.)
— Francia parlamenti küldöttség utazik a Szovjetunióba (4. old.)
— A Japán Kommunista Párt nyilatkozata (4. old.)
— Az utolsó gyarmat India földjén (4. old.)
— Indiának az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyüléséhez cimzett kérelme (4. old.)

Az atomenergia váljék az emberiség javára*)

Az atomenergia békés felhasználásával foglalkozó nemzetközi tudományos és müszaki értekezlet ma a legaktuálisabb és legfontosabb esemény. Ez az értekezlet nagy lépés az atomenergia békés célu felhasználását szolgáló nemzetközi együttmüködés fejlődésének utján, valóban fordulópont az atomtudomány fejlődésében. A világ közvéleménye feszült figyelemmel követte az értekezlet munkáját és tiszta szivből kivánt hozzá sikert.

Az értekezlet nevezetes időben ült össze. A Szovjetuniónak, a Kinai Népköztársaságnak, valamennyi békeszerető államnak a béke fenntartására és megszilárditására irányuló következetes erőfeszitése, a békemozgalom egész népeket felölelő lendülete kedvező eredményekre vezetett. A négy hatalom kormányfőinek genfi értekezlete megteremtette az államok közötti viszony megjavulásának, a nagyhatalmak közötti bizalom létrejöttének alapját. A genfi értekezlet nagy lépés volt a nemzetközi feszültség enyhülésének utján. A genfi nemzetközi tudományos és müszaki értekezlet összehivása és sikeres munkája is a nemzetközi feszültség érezhető enyhülésének eredményeként vált lehetővé.

Hetvenkét ország — a Szovjetunió, az Egyesült Államok, Anglia, Franciaország, Kanada és más országok — tudósai ültek össze Genfben, hogy a kölcsönös megértés és az együttmüködés szellemében kicseréljék az atomenergia békés felhasználásában szerzett tudásukat és ismereteiket. Az egyes országok tudósainak munkái és felfedezései az emberiség közös kincsévé válnak. A tudósok közös termékeny munkája elősegiti e területen a gyanu és a bizalmatlanság eloszlatását. Nem kétséges, hogy a tudósok együttes erőfeszitései hatalmasan előrelenditik az atomtudomány továbbfejlődését, megteremtik az atomenergia békés felhasználásában — társadalmi és politikai rendszerétől függetlenül — valamennyi ország versengésének alapját.

Az atomenergia békés felhasználásának nemes példáját mutatja a Szovjetunió. A szovjet tudósok nem csinálnak titkot eredményeikből, részletesen tájékoztatják a többi ország tudósait, hogyan müködik a Szovjetunióban a világ első ipari atomerőműve, hogyan használják fel az atomenergiát a népgazdaság különféle ágaiban: az iparban, a földmüvelésben, valamint az egészségvédelemben, s beszámolnak a tudományos kutatómunkák nagy fellendüléséről. Az értekezlet részvevői igen nagyra értékelték és lelkesedéssel fogadták a Szovjetuniónak ezeket az eredményeit bemutató genfi kiállitását. A világ közvéleménye most meggyőződhetett róla, hogy a Szovjetunióban mennyi minden történt az atomenergia békés felhasználásáért.

A Szovjetunió mindig hive volt és hive marad a tudomány fejlesztésében, az atomenergia békés felhasználásában való nemzetközi együttmüködésnek. A Szovjetunió tettekkel bizonyitja ezt a változatlan álláspontját. Több országot hatékonyan segit az atomfizikai kutatások és az atomenergia békés célu felhasználásának fejlesztésében, kisérleti atomreaktorok épitésében, szakemberek képzésében, stb.

A szovjet kormánynak az atomenergia békés felhasználásával kapcsolatos álláspontja a Szovjetunió lenini békeszerető külpolitikájából következik.

A Szovjetunió, a Kinai Népköztársaság, minden népi demokratikus ország közvéleménye érdeklődéssel fogadja az atomenergia békés felhasználása területén az Egyesült Államokban, Angliában, Franciaországban és más országokban elért eredményekről szóló beszámolókat, amelyek szerint ezekben az országokban uj atomreaktor-terveket dolgoznak ki, atomerőművek épülnek, megkezdődött az atomenergia orvostudományi, ipari és mezőgazdasági alkalmazása.

Az atomenergia békés felhasználásának eszméje mélyen belevésődött a népek tudatába. A népek az atomenergia békés felhasználásával foglalkozó nemzetközi értekezlet összehivásában jogosan látják a béke fenntartásáért vivott sok évi állhatatos és önfeláldozó harcuk eredményét, a béke és a haladás erőinek győzelmét, a reakció és a háboru erőinek sulyos vereségét.

Korunk egyik legégetőbb kérdése, minden nép legfontosabb és legállhatatosabb követelése: az atom- és hidrogénfegyver teljes eltiltása, a meglevő atom- és hidrogénfegyverkészletek megsemmisitése és az e tilalom megvalósitása feletti hatékony ellenőrzési rendszer megteremtése.

A reakció sötét erői tiz esztendő óta, amióta Hirosimára és Nagaszakira ledobták a halált osztó és pusztitó atombombákat, szüntelenül arra törekedtek, hogy az atomenergiát, az emberi lángelmének ezt az óriási felfedezését ne az élet és a felvirágzás céljaira, hanem a tömeges emberirtás előkészitésére, a népek zsarolására és megfélemlitésére, a „hideghaboru" céljaira, népellenes „erőpolitikájuk" megvalósitására használják fel.

Az imperialista reakció erői bilincsekbe akarták verni a tudományt, meg akarták akadályozni, hogy a világ tudósai egyesitsék erőfeszitéseiket, felhasználják az atomenergiát az emberiség javára és fejlesszék e területeken a nemzetközi együttmüködést.

A haladó emberiség élesen és felháborodottan tiltakozott és tiltakozik az atomenergia háborus felhasználása ellen. A népek a békeharcosok által minden országban megszervezett nagy tömegkampányok során erélyesen követelték és követelik az atom- és a hidrogénfegyver teljes eltiltását. A Béke Világtanács bécsi felhivását a mai napig világszerte 655.963.811 férfi és nő irta alá. A népek követelik, hogy a világ tudományos fejlődésének eredményeként felfedezett atomenergia többé ne az országok közötti ellenségeskedés és bizalmatlanság elmélyitését, hanem az emberek javát, a népek jólétének fokozódását szolgálja.

A világ minden becsületes emberének meggyőződése, hogy az atomenergia békés felhasználása előségiti a népek további közeledését, az államok közötti bizalom megteremtését, a béke megszilárditását.

Hogy minden népnek mennyire létérdeke a béke megszilárditása és a nemzetközi feszültség enyhitése, arról tanuskodik az a hatalmas és valóban mindenütt kedvező visszhang, amelyet a szovjet kormánynak az a határozata keltett, hogy 1955 december 15-ig, a nemzetközi feszültség további enyhitése és az államok közötti bizalom megteremtése céljából 640.000 fővel csökkenti a Szovjetunió fegyveres erőinek létszámát. A szovjet kormánynak a szovjet fegyveres erők csökkentéséről szóló uj határozata ismét bizonyitja, hogy a Szovjetunió kész min-

(Folytatása a 2-ik oldalon).

*) Megjelent a „Tartós békéért, népi demokráciáért!" 33. (354.) számában.

Mongol népmüvészeti kiállitás nyilt a fővárosban

A fővárosi Dalles-teremben csütörtök délben, a Külföldi Kulturkapcsolatok Román Intézete rendezésében megnyilt „A Mongol Népköztársaság mai festészete és szobrászata" cimü kiállitás.

A megnyitó ünnepségen részt vettek: Miron Constantinescu, P. Borila, D. Coliu, S. Bughici, Constanța Craciun, M. Rosianu, Ljuba Chisinevschi, D. Simulescu, Gh. Diaconescu, I. Mîneu, T. Rudenco elvtársak, müvészek és ujságirók.

Megjelentek az augusztus 23-i ünnepségekre országunkba érkezett mongol kormányküldöttség tagjai, élükön Tegibbel, a Mongol Népköztársaság Nagy Népi Hurálja Elnökségének alelnökével, továbbá Goambaa és Csulten, mongol képzőmüvészek.

Jelen volt több Bukarestben akkreditált diplomata is.

M. Rosianu, a Külföldi Kulturkapcsolatok Román Intézetének elnöke megnyitó beszédében a Mongol Népköztársaság politikai, gazdasági és kulturális fejlődését ismertette.

Ezután Dasiin Adilbis, a Mongol Népköztársaság bukaresti nagykövete beszélt. Hangsúlyozta, hogy szüntelenül bővülnek és erősödnek a Mongol Népköztársaság és a Román Népköztársaság kulturális kapcsolatai. A továbbiakban kiemelte a mongol müvészet népi jellegét és nevelő szerepét.

A Mongol Népköztársaság nagykövete kifejezte azt a meggyőződését, hogy a kiállitás még közelebb hozza majd egymáshoz a román és a mongol népet.

A megjelentek ezután megtekintették a kiállitást. (Agerpres.)

Örömmel jelentjük pártunknak

159.346 darab kötöttáru terven felül

Mi, a „Vörös Trikó"-gyár dolgozói örömmel jelentjük pártunknak és kormányunknak, hogy a nagy ünnep tiszteletére tett felajánlásunkat teljesitettük. Augusztus 19-ig a vállalt 275.000 lej értékü terven felüli szocialista felhalmozás helyett 1.110.565 lejt valósitottunk meg. Hazánk felszabadulása ünnepének alkalmából örömmel jelentjük azt is, hogy az év elejétől augusztus 23-ig 159.346 darab kötöttárut adtunk tervünkön felül.

Farkas Márton, igazgató
Stanca Simina, az üzemi bizottság elnöke
Moldovan Elena, a pártalapszervezet titkára
Zoica Traian, az IMSz alapszervezet titkára

Tulteljesitették vállalásukat

A sztálintartományi üzemek dolgozói által kezdeményezett „Minél több terven felüli szocialista felhalmozást a hazának!" mozgalomhoz a CFR főmühely dolgozói is csatlakoztak és 500.000 lej értékü terven felüli szocialista felhalmozás megvalósitását ajánlották fel.

A CFR főmühely dolgozói felajánlásukhoz hiven dolgoztak. Az a vágy ösztönözte őket, hogy hazánk felszabadulásának 11. évfordulója napján szép munkasikereket jelenthessenek pártunknak. Akaratukat s óhajukat az eddig elért 595.000 lej értékü tervenfelüli szocialista felhalmozásban juttatták kifejezésre. Vállalásukat tehát tulteljesitették.

A nagy ünnepre

A „Refacerea" konzervgyár dolgozói hazánk felszabadulásának nagy ünnepére 12.000 lej értékü tervenfelüli szocialista felhalmozás megvalósitását ajánlották fel. Ugyanakkor még az év elején munkavállalást tettek, hogy augusztus 23-ig 95 tonna konzervet adnak terven felül.

A felajánlott 12.000 lej értékü tervenfelüli szocialista felhalmozás helyett 25.000 lejt valósitottak meg s az év elejétől augusztus 23-ig 147 tonna konzervet termeltek előirányzat felett.

70.000 lejjel többet

A „G. Dimitrov", a „December 30", a „I. Rangheț", a „November 7" és a többi iparvállalatok jelentéséhez büszke örömmel csatlakozik az aradi tejbegyüjtő és feldolgozó vállalat munkaközössége is.

A jelentésben beszámolnak pártunknak és kormányunknak arról, hogy hazánk felszabadulásának ünnepére tett igéretüket becsülettel valóraváltották. Azt az elhatározásukat, hogy 240.000 lej értékü terven felüli szocialista felhalmozást adnak a hazának, augusztus 19-ig 310.000 lej értékben valósitották meg.

„Tizenegy év felszabadulásunk óta"

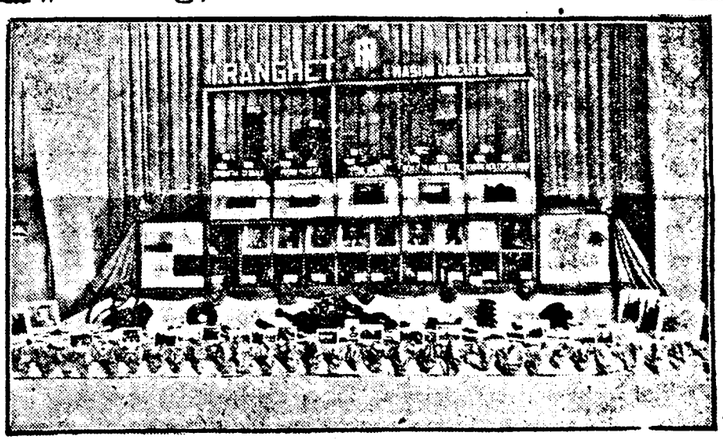

Beszámoltunk arról, hogy az elmult napokban, hazánk felszabadulásának 11. évfordulója tiszteletére nagyméretü kiállitás nyilt meg városunkban. A fenti kép a kiállitás egyik részletét ábrázolja.

Meghalt Lotar Rădăceanu elvtárs

Az RMP Központi Vezetősége és az RNK Minisztertanácsa részéről

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a Román Népköztársaság Minisztertanácsa mély fájdalommal tudatja, hogy 1955 augusztus 24-én, Helsinkiben meghalt Lotar Radaceanu elvtárs, a munkásmozgalom régi harcosa, akinek tevékeny szerepe volt a munkásosztály politikai, szervezeti és ideológiai egységének megteremtésében; az RMP KV tagja; a Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyülése külügyi bizottságának elnöke; az RNK Országos Békevédelmi Bizottságának alelnöke.

Az RNK Nagy Nemzetgyülésének Elnöksége részéről

A Nagy Nemzetgyülés Elnöksége mély fájdalommal tudatja, hogy meghalt Lotar Radaceanu elvtárs, a Nagy Nemzetgyülés képviselője és a Nagy Nemzetgyülés külügyi bizottságának elnöke.

A Román Népköztársaság Akadémiája részéről

A Román Népköztársaság Akadémiájának Elnöksége mély fájdalommal tudatja, hogy meghalt Lotar Radaceanu akadémikus, a bukaresti filológiai kar professzora, a társadalomtudomány jeles müvelője, hazánk hűséges fia, a béke és a népek testvériségének harcosa.

Az RNK Országos Békevédelmi Bizottsága részéről

Az RNK Országos Békevédelmi Bizottsága mély fájdalommal tudatja, hogy meghalt Lotar Radaceanu professzor, akadémikus, a Béke Világtanács tagja, az RNK Országos Békevédelmi Bizottságának alelnöke.

Az Oktatásügyi Minisztérium Kollégiuma részéről

Az Oktatásügyi Minisztérium mély fájdalommal tudatja, hogy meghalt Lotar Radaceanu professzor, akadémikus, a bukaresti „C. I. Parhon" egyetem filológiai fakultásának katedrafőnöke, a tudomány és a közoktatás haladásának harcosa, jeles békeharcos.

Intéző bizottság alakult Lotar Rădăceanu elvtárs temetésének rendezésére

A Román Munkáspárt Központi Vezetősége és a Román Népköztársaság Minisztertanácsa bizottságot alakitott Lotar Radaceanu elvtárs temetésének rendezésére.

A bizottság tagjai: Constantin Pîrvulescu elvtárs, az RMP KV Politbürójának tagja, a Nagy Nemzetgyülés elnöke, Dumitru Coliu elvtárs, az RMP KV Politbürójának póttagja, az Állami Ellenőrző Bizottság elnöke, Stefan Voitec elvtárs, az RMP KV tagja, Ion Dobre elvtárs, az RNK Szakszervezetei Központi Tanácsának titkára, az RNK Országos Békevédelmi Bizottsága Bürójának tagja és A. Joja elvtárs, akadémikus.

Dr. Petru Groza elvtárs cikke az Izvesztyija augusztus 21-i számában

MOSZKVA. (Agerpres). Románia felszabadulásának 11. évfordulója alkalmából az Izvesztyija augusztus 21-i számában nagyszabásu cikket közöl dr. Petru Groza elvtársnak, a Román Népköztársaság Nagy Nemzetgyülése Elnöksége elnökének tollából. A cikk cime „A román nép uj életet épit" s azokról a megvalósitásokról tájékoztatja a szovjet olvasókat, amelyeket hazánk dolgozói az elmult tizenegy év alatt hősies munkájukkal kivivtak.

Bővül a villanyvezeték-hálózat

Zabrani községben felszabadulásunk 11. évfordulója tiszteletére önmegadóztatásból bevezették a villanyt a községi szülőotthonba és az állomás felé vezető uton is kigyult a fény. Jelenleg további két utca villamositása van folyamatban. A munkálatokhoz a község dolgozói önkéntesen járultak hozzá.

Wild Ferenc
levelező.

Ünnepi műszakok szemléje

„Ünnepi müszakot tartottunk" — érkezett a jelentés szerkesztőségünkbe az üzemekből és gyárakból. A jelentések kifejezésre juttatják azt a lelkesedést és lendületet, igyekvést és munkaszeretetet, amellyel az üzemek és a gyárak dolgozói hazánk felszabadulásának nagy ünnepét köszöntötték. Ezt igazolják a tények...

A „G. Dimitrov" vagongyárban

A dolgozók két napon tartottak ünnepi müszakot. Mindkét napon jelentékeny teljesitmények születtek. A vagon osztályon például Szilágyi Lajos elvtárs brigádja 382 százalékkal, a 15. számu IMSz brigád pedig 250 százalékkal haladta tul napi normáját.

A befejező osztályon a „Flacara Rosie" brigád 359 százalékos tulteljesitéssel tünt ki. A 8. számu IMSz brigád 123 százalékkal teljesitette tul napi normáját.

A festődében Takács Ferenc és Mihailovici Ioan csoportja, valamint egyénileg Mihaies Ioan teljesitett példamutatóan. A gépmühelyben Buda Gheorghe IMSz tag 220 százalékkal teljesitette tul napi előirányzatát. Ugyan ezen a napon Zaha Dumitru 250 százalékkal teljesitett norma felett.

A „I. Rangheț" gyárban

Az ünnepi müszak napján Stan Teodor a fogaskerékosztályon dolgozó esztergályos 592 százalékos normatulteljesitést ért el. Lascu Ilie 542, Komjáti István marós 525, Schneider Ádám 271, Márk János 275, Kozma Gyula marós pedig 233 százalékkal teljesitette tul napi normáját.

A brigádok közül a szerszámmühelyben dolgozó „Augusztus 23" brigád 375 százalékot teljesitett. A főmechanikus osztályon Virágh Péter 520 százalékos, Vitelar Gheorghe öntő pedig 257 százalékos napi normatulteljesitéssel fogadta felszabadulásunk évfordulóját

A TEBA gyárban

Szövők, fonók, valamint a kikészitő és a többi osztályok dolgozói az ünnepi müszak sikeréért harcoltak, hogy augusztus 23-át, hazánk felszabadulásának ünnepét munkájuk nyomán született kiváló termelési eredménnyel köszönthessék. Igyekezetük nem is maradt sikertelen: 1231 méter szövöttanyagot és 321 kiló fonalat adtak terven felül.

A hulladékanyag-feldolgozó osztály dolgozói is szép eredményt értek el, ugyanis 36 százalékkal teljesitették tul tervüket. Ez azt jelenti, hogy számos ruhácskával, gyerekkötény és más gyermekholmival készitettek többet, mint ahogy tervük előirta. A közös munka nyomán létrejött tervtulteljesitésben nem kis része van Kocsis Ilonának és Simon Máriának, akik e napon az élre törtek.

A szövőde dolgozói közül Beregszászi Mária, négy széles gépen dolgozó szövőnő, Jivan Teodor, Kaiser Borbála, Dumele Ana és Mihai Floare érte el a legjobb eredményt. Tervük 21—27 százalékos tulteljesitésével zárták a napot, s igy az ünnepi müszak győztesei lettek.

Az előkészitő osztályon is kiváló eredmények születtek. Kalkó Adél 71,5, Nuțu Elena 69,4, Deutsch Gizella 67,7 százalékos tervtulteljesitéssel tette lehetővé, hogy a szövődék számára minél több előkészitett fonalat tudjanak biztositani.

Az ARTEX termelőszövetkezetben

Az ARTEX kisipari termelőszövetkezetben a női nehézkonfekció osztályon dolgozó IMSz-brigád tagjai tüntek ki az ünnepi müszak napján. A dicséretet nemcsak tervtulteljesitésükkel, hanem jóminőségü munkájukkal is kiérdemelték. A brigád tagjai ugyanis, Săvoiu Elena brigádvezető irányitásával 111,43 százalékkal teljesitették tul tervüket, mig munkájuk minősége 97,33 százalékos volt.

A tartományi épitkezési vállalatnál

Munka kezdetétől az utolsó percig tartott a küzdelem a tartományi épitkezési vállalatnál is azért, hogy melyik munkacsoport köszönti jobb eredménnyel augusztus 23-át.

Az aradi közkórház sebészeti osztályának felépitésénél dolgozók is csatlakoztak a versenyzőkhöz. A kőmüvesek csoportja, akik a mozaikpadozat készitésénél dolgoznak, Mohaci Gheorghe vezetésével 118 százalékos normatulteljesitést értek el. A győztesek csoportjához tartoznak a csempe-burkolat felrakásánál dolgozók is, akik 115 százalékos normatulteljesitést értek el.

Az IRUM gépjavitó vállalatnál

Az aradi IRUM gépjavitó vállalat dolgozói ünnepi müszakot szerveztek hazánk felszabadulásának 11. évfordulója tiszteletére. A vállalat munkásainak nagy többsége lendületesen küzdött, hogy minél szebb eredményeket érhessenek el.

Értékes teljesitményeket értek el Molnár József és Bejenaru Stefan, a gépmühely dolgozói, akik 360—360 százalékban teljesitették tervüket. A verseny lendületesen folyt a munkacsoportok között is. A legszebb eredményt Gyarmati János csoportja érte el, amely 257 százalékkal tulhaladta tervét. Szépen dolgozott még Merck János és Faran Alexandru munkacsoportja is, amelyek 238, illetve 200 százalékban teljesitették tervüket. A vállalat 135 százalékban teljesitette napi tervét.

★

A „Fierarul" gyárban is ünnepi müszakot szerveztek hazánk felszabadulása 11. évfordulójának méltó köszöntésére. Nagy volt a versenylendület. Mindenki arra törekedett, hogy a legszebb eredményt érje el. Óráról-órára uj eredmények születtek. Kimagasló teljesitményt értek el: Braun Anna és Farkas Anna, a II. részleg dolgozói, akik 300, illetve 262 százalékkal teljesitették tul napi normájukat. A IV. részlegen, amely 197,5 százalékban teljesitette napi tervét, szintén szép egyéni eredmények születtek. Gömöri József osiszoló 219, Hohn Ilona és Ádám Erzsébet pedig 136, illetve 118 százalékkal tulhaladták napi előirányzatukat.

N. Sz. Hruscsov elvtárs látogatásai

N. Sz. Hruscsov elvtárs, az SzKP KB első titkára, a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Elnökségének tagja, aki Románia felszabaditásának 11. évfordulója alkalmából országunk vendége, Gh. Gheorghiu-Dej, Gh. Apostol, I. Chisinevschi, Chivu Stoica és Miron Constantinescu elvtársak társaságában szerdán meglátogatta a sztálinvárosi „Ernst Thälmann" és a „Vörös Zászló" üzemeket.

Az „Ernst Thälmann" gyárban tett látogatása során N. Sz. Hruscsov behatóan érdeklődött a termelés menete iránt és elbeszélgetett a munkásokkal, mérnökökkel és technikusokkal.

Az üzemi kollektiva nevében I. Ditescu elvtárs, a pártszervezet titkára üdvözölte N. Sz. Hruscsov elvtársat. Hangsulyozta, hogy az RNK munkásosztálya elszántan küzd a szocializmus alapjainak felépitéséért és szüntelenül erösiti a román—szovjet barátságot.

A „Vörös Zászló" üzemekben Gh. Radoi elvtárs, az üzem igazgatója s egy nagy munkás-, mérnök- tisztviselőcsoport köszöntötte Hruscsov elvtársat, pártunk és kormányunk vezetőit.

Radoi elvtárs kijelentette: az üzem munkásai minden erőfeszitést megtesznek, hogy teljesitsék és tulszárnyalják feladataikat a román gépkocsigyártás tekintetében.

N. Sz. Hruscsov elvtárs az üdvözlő szavakra válaszolva kifejezte reményét, hogy a román—szovjet barátság továbbra is erősödni fog.

A jelenlévők nagy éljenzéssel fogadták N. Sz. Hruscsov elvtárs szavait.

A Sztálinváros felé vezető utvonal környékén levő városok és faluk dolgozói mindenütt lelkesen köszöntötték N. Sz. Hruscsov elvtársat, a párt és a kormány vezetőit s éltették a román és a szovjet nép rendithetetlen, nagy barátságát.

(Agerpres.)

A kormányküldöttségek látogatásai

Az augusztus 23-i ünnepségekre hazánkba érkezett külföldi kormányküldöttségek szerdán számos látogatást tettek a fővárosban és az országban.

Az Albán Népköztársaság kormányküldöttsége, élén Rita Markoval, az Albán Munkapárt KB titkárával, megtekintette a dunai „Barátság hidját".

A Bolgár Népköztársaság kormányküldöttsége, Ivan Mihajlov hadseregtábornok, a Bolgár Népköztársaság Minisztertanácsa alelnökének és a Bolgár Kommunista Párt politbürójа tagjának vezetésével, látogatást tett a Román Népköztársaság Szépmüvészeti Muzeumában és a bukaresti Pionir-palotában.

A Csehszlovák Köztársaság kormányküldöttsége, dr. Vaclav Skodának, a Csehszlovák Köztársaság Minisztertanácsa alelnökének és a Csehszlovák Kommunista Párt KB póttagjának vezetésével, ellátogatott a bragadirui állami gazdaságba és a calugareni gép- és traktorállomásra.

A Koreai Népi Demokratikus Köztársaság kormányküldöttsége, He Den Szukkal, a Koreai Munkapárt KB tagjával, müvelődésügyi és propagandaminiszterrel az élén, ellátogatott a Pionir-palotába és a „J. V. Sztálin" Scinteia Háza nyomdaipari kombinátba. A küldöttség tagjai azután megtekintették a „Lasati-ma sa cînt" operett előadását.

A Német Demokratikus Köztársaság kormányküldöttsége, Paul Scholzzal, a Német Demokratikus Köztársaság Minisztertanácsának alelnökével az élén, megtekintette az „Augusztus 23" kultur- és sportparkot, az „Augusztus 23" stadiont és ellátogatott a livedeai kollektiv gazdaságba.

A Mongol Népköztársaság kormányküldöttsége, Tegibnek, a Nagy Népi Hurál Elnöksége alelnökének vezetésével, a dunai „Barátság hidját" tekintette meg.

A Lengyel Népköztársaság kormányküldöttsége, Franciszek Jozwiakkal, a Lengyel Népköztársaság Minisztertanácsának alelnökével és a Lengyel Egyesült Munkáspárt Központi Bizottsága politbürójának tagjával az élén, ellátogatott a bragadirui állami gazdaságba.

A Magyar Népköztársaság kormányküldöttsége, Hidas Istvánnak, a Magyar Népköztársaság Minisztertanácsa alelnökének és a Magyar Dolgozók Pártja politbürója tagjának vezetésével, megtekintette a Román Népköztársaság Szépmüvészeti Muzeumát és az „Augusztus 23" stadiont.

A kormányküldöttségek kiséretében voltak kormányunk tagjai és központi intézmények levelezői, valamint az illető országok bukaresti nagykövetségének tagjai. Agerpres.

Az atomenergia váljék az emberiség javára

(A vezércikk folytatása.)

den tőle telhetőt megtenni az egyetemes béke és a nemzetközi biztonság megszilárditásáért.

A világ kommunista és munkáspártjai a jelenlegi történelmi viszonyok közepette kötelességüknek tartják, hogy lankadatlan tevékenységükkel még inkább aktivizálják a békeharcot, fokozzák a tömegek éberségét s fáradhatatlanul leleplezzék a béke ellenségeinek mesterkedéseit.

Egy pillanatra sem szabad elfelejteni, hogy a béke ellenségei nem tették le a fegyvert. A kommunisták feladatuknak tekintik, hogy a tömegeknek megmagyarázzák: a nemzetközi feszültség enyhüléséért, az atomenergia békés felhasználásáért vivott harcban nem szabad megelégedni az elért sikerekkel, magasabb szinvonalra kell emelni a népek harcát, hogy mindenütt és mindenben töretlenül kifejeződjék a népek szilárd és világos békeakarata.

Az RNK-ban nyaraló szovjet vendégcsoport beszélgetése az Agerpres munkatársával

A Szakszervezetek Központi Tanácsának meghivott vendégeiként 23 szovjet dolgozó tölti pihenő szabadságát Romániában.

A. A. Zaharov, a szovjet vendégcsoport vezetője, az Agerpres munkatársával folytatott beszélgetés során a következőket mondotta:

„Most első izben került sor rá, hogy szovjet dolgozók Romániában töltsék pihenőszabadságukat. A szovjet dolgozók nagy örömmel fogadták a román szakszervezetek központi tanácsának javaslatát, hogy román és szovjet dolgozók kölcsönösen töltsék egymás országában szabadságukat. A Romániában nyaraló szovjet dolgozók első csoportjában fém-, bánya-, kőolaj-, élelmiszer- és építőipari dolgozók, továbbá a szakszervezetek központi és tartományi bizottságainak egyes vezetői vesznek részt. A csoportnak három tagja Sztálin-dijas, mégpedig A. Sz. Szomov lakatosmester, B. K. Necsunajev, a fejlett asztalos-módszerek bevezetésében szakositó oktató és P. P. Balabanov, egy kőolajtelep igazgatója. A csoport tagjai a Szovjetunió legkülönbözőbb részeiből — Szibériából, az Uralból, Ukrajnából, a Moldovai SzSzK-ból, a Baskir ASzSzK-ból, a Don-medencéből, Leningrádból és Moszkva környékéről érkeztek a Román Népköztársaságba. A szovjet dolgozók egy hónapig tartózkodnak az ország üdülőhelyein és fürdőin.

Romániai dolgozók egy csoportja ugyanekkor Krimben, Livádiában nyaral. Ez a csere méginkább elősegiti a román és szovjet dolgozók testvéri barátságát.

Az itt nyaraló szovjet csoport tagjait nagy örömmel tölti el, hogy lehetőségük nyilt szoros kapcsolatokat teremteni a romániai üzemek munkásaival és technikusaival. Több mezőgazdasági dolgozóval találkoztunk, az Eforián nyaraló szovjet bányászok román bányászokkal beszélgettek, stb. Szeretnők, ha más iparágak munkásaival és tisztviselőivel is alkalmunk lenne elbeszélgetni. E találkozások értékes tapasztalatcserére adnak alkalmat; kölcsönösen elmondjuk legujabb munkamódszereinket, megvitatjuk a technika észszerü kihasználásának lehetőségeit, az ujitási javaslatokat. E találkozások mindegyike a szovjet és román dolgozók testvéri barátságának és szolidaritásának kifejezői.

Nagy örömünkre szolgál, hogy augusztus 23-án itt lehettünk a Román Népköztársaságban és alkalmunk volt részt venni a román nép e nagy ünnepe tiszteletére rendezett nagyszabásu felvonuláson.

Külön hangsulyozni kivánom, hogy milyen nagy vendégszeretettel és melegséggel fogadtak bennünket Bukarestben és a tengerparti üdülőkben. A mamaiai „1 Mai" üdülőotthonban csehszlovák, lengyel, magyar, koreai, német, francia, angol, mexikói és más országokbeli dolgozókkal találkoztunk, akik szintén Romániában töltik szabadságukat. Az a tény, hogy különböző politikai és társadalmi rendszerü országok dolgozói együtt töltik szabadságukat, hozzá fog járulni a kölcsönös megértés kialakulásához, a különböző országok dolgozói közti barátság és szolidaritás megszilárditásához és ismételten kifejezésre juttatja, az embereknek azt az óhaját, hogy békében éljenek egymással és együtt harcoljanak a tartós, állandó békéért".

(Agerpres)

Külföldi vendégek nyilatkozatai az augusztus 23-i ünnepségekről

Kulturális intézményeink és társadalmi szervezeteink ezévben is sok külföldi vendéget hivtak meg az augusztus huszonharmadiki ünnepségekre. A meghivottaknak — amint nyilatkozataikban hangoztatták — felejthetetlen élményt jelentett az ünnepi felvonulás.

Max Morris londoni vendég igy foglalta össze benyomásait:

„Még sohasem volt alkalmam ilyen lenyügöző hatásu felvonulást látni. Igy valóban csak a boldog jövőt épitő népek ünnepelhetnek. Nem is tudom kifejezni, mennyire megkapott ez a felvonulás és az az általános lelkesedés, amely áthatott mindenkit: munkásokat, értelmiségieket, öregeket, fiatalokat egyaránt. Valamennyiük arcáról azt olvashattam le, hogy örülnek a mának s hogy bizalommal tekintenek a holnap elé".

Ferdinand Legagneaux francia épitőmunkás, aki Rouen városából érkezett hozzánk, igy nyilatkozott:

„Kora reggel lementem az utcára, hogy körülnézzek kissé. Nemcsak láttam, de éreztem is a felvonulásra készülődő nép örömét. Különösen nagy hatást tett rám az a szeretet, amellyel a romániai dolgozók az állam vezetőit körülveszik".

Lew Lewis londoni zenész egyike a hazánkban időző angol turistáknak. „Meglátogattam a doftanai muzeumot — mondotta. — Saját szememmel győződhettem meg, milyen szenvedések és küzdelmek árán vivták ki a romániai dolgozók mai örömteli életüket, annak a lehetőségét, amit augusztus 23-án itt, a Sztálin-téren láthattunk. Népünnepély volt ez a szó mélyebb értelmében. Boldogok vagyunk, hogy részt vehettünk a román nép nagy ünnepén. Szilárd hitünk, hogy a tartós világbéke a különösképpen Anglia és Románia népeinek barátsága és együttmüködése meggyorsitja népeink haladását".

„Mi, dánok az augusztus 23-i felvonuláson élő tanubizonyságát láttuk a román nép szikhaszilárd egységének. Meggyőződhettünk róla ebben az országban, hogy milyen hatalmas alkotásokra képes a nép egységes ereje" — mondották Karlo Christiansen és Svend Mielson, a koppenhágai hajógyár munkásai.

Uj történelmi osztály az aradtartományi muzeumban

Hazánk felszabadulásának 11. évfordulójának tiszteletére az aradtartományi muzeum a dolgozó tömegek számára uj osztályt létesitett: tartományunk ókori történetével foglalkozó régészeti szakosztályt.

Népi demokratikus rendszerünk kulturintézményei számára megteremtett fejlődési lehetőségek lehetővé tették az aradtartományi muzeumnak is, hogy néhány év alatt jelentős sikereket érhessen el. A tartományi pártbizottság, a müvelődésügyi minisztérium és a tartományi néptanács állandó támogatása és utbaigazitása mellett a muzeum munkaközössége széleskörü működést fejtett ki a tömegek kulturális felvilágositása érdekében. A muzeum munkaközössége az utóbbi években a tudományos kutatást is felkarolta és számos tanulmányt tett közzé.

Legértékesebb megvalósitásunk közé tartozik az „1848—49-es forradalmi muzeum" megszervezése, amely hazafias-nevelő szerepével, tudományos jellegével, valamint anyaggazdagságával hazánk egyik legjelentősebb muzeumává vált.

A muzeum müvészeti szakosztálya gazdag gyüjteményéből, gyakori változtatással, román, magyar és más népek különböző századokban készült alkotásait mutatja be.

A muzeum munkaközössége mindmáig számos időleges jellegü, változatos tárgykörü kiállitást szervezett, mint például „A klasszikus orosz festészet", „Régészeti kiállitás", „Román grafikai kiállitás", „A babona és miszticizmus elleni küzdelem" kiállitás, „Gabriel Popescu grafikai kiállitás", „A román nép és a nemzeti kisebbségek megingathatatlan barátságának kiállitása", „Daumier kiállitás", „Román karikatura és szatirikus rajz kiállitás", stb.

Ezek mellett megkezdték a lipparajoni muzeum megalakitását, ugyanakkor pedig Lenauheimban „Lenau" emlékmuzeum alakult. A különböző kiszállások folyamán gazdag történelmi és néprajzi anyag gyült össze, mintegy alapot teremtve egy uj történelmi tár: „A hübéri társadalmi rend Aradtartomány területén" előkészitéséhez. Ez alkalommal sor került 3 szaktanulmány elkészitésére: „A Szentanna—aradi dák vár és temető", „Uj adatok az 1514-es parasztfelkeléshez" és „Gabriel Popescu müvész életrajza". Ezek a tanulmányok az RNK Tudományos Akadémiája kolozsvári alosztályán kerülnek feldolgozásra.

★

1955 augusztus 23 tiszteletére a tartományi muzeum munkaközössége egy uj, állandó jellegü osztály szervezését fejezte be: „Az ókori történettár"-át.

Az ókori történet tára a régészeti ásatások alkalmával felszinre hozott eredeti eszközök és az azokat magyarázó kiegészitő anyag segitségével az emberi társadalom fejlődését kivánja szemléltetni tartományunk területén, az ember megjelenésétől, egészen a hübéri társadalmi rend kezdetéig.

A multban, a polgári-földesuri rendszer alatt, az aradi muzeum keretében nem létezett tudományosan megszervezett, látogatók számára is érthető, önálló „ókori történeti"-tár. Ma a tágas termekben kiállitott, a marxi—lenini tudományos tételek alapján megszervezett ókori történeti tár a dolgozó tömegek tudományos nevelését szolgálja.

Az a mód, ahogyan a muzeum az ősközösség, rabszolgaság és korai feudalizmus történelmi korszakait a látogatók elé tárja, lehetővé teszi az emberi társadalom fejlődésének és a fejlődés törvényszerüségének megértését. Kezdve a marxizmus—leninizmus klasszikusainak idézeteitől, egészen a vitrinekben látható apró szövegekig, minden kiegészitő anyag egyetlen célt szolgál: a dolgozó néptömegek nevelését, az egyetlen tudományos világnézet — a marxista világnézet — elsajátitását.

Az egyes régészeti tárgyak mellé elhelyezett kis magyarázatokon kivül ugyszólván minden polcon külön összegező szöveg látható. Grafikonok, képek, táblázatok gazdagitják a muzeum anyagát, melyek az ókori történelem periodizálását, a régészeti lelőhelyek csoportositását, tartományunk és hazánk egész területének régészeti leletekben való gazdagságát hivatottak alátámasztani. A bővebb megértés céljából rajzocskák magyarázzák az egyes eszközök használati módját. Szobrok, mackettek, dombormüvek, fényképek ujabb változatosságot tárnak a látogató elé. Több fa és gipsz mackett a lakóházak, az ókor közlekedési eszközének — a kocsinak — fejlődését ábrázolja. Többek között a csiszolt kőkorszak háza, a bronzkori ház, a dák ház és dák vár, a római tábor, stb. mackettjei nyujtanak rendkivüli érdekességet.

A századok folyamán sok babonás hiedelmet tüntettek el. Természetellenességük felfedezésére az ókor történeti tár sok apró rajzot és magyarázó szöveget helyezett el a vitrinekbe, hogy ezáltal mindenki számára világossá tegye a babonás hiedelmek okait és osztályjellegét, melyek különböző gazdasági és társadalmi korokban más és más jelleget öltöttek.

A tartományi muzeum munkaközössége arra törekedett, hogy a látogatók számára megkönnyitse a legfontosabb történelmi kérdések megértését. A fentemlitett eredeti és kiegészitő anyag gazdagságánál fogva hozzásegit mindenkit azoknak a sorsdöntő okoknak a megértéséhez, melyek a társadalmi rendszerek megjelenéséhez vagy felbomlásához vezettek. Igy például a muzeum világosan megmagyarázza a rabszolgatartó dák állam megjelenését, melyet a csiszolatlan kőkorszak, csiszolt kőkorszak, bronz és vaskorszak előzött meg. A muzeum megmagyarázza és alátámasztja a római uralom hóditó jellegét tartományunk területén, nemkülönben a rabszolgák hősies harcát is a Marostól délre eső részeken a római uralom ellen.

Jelentős helyet foglal el az az anyag is, mely a szláv népek jelentékeny hozzájárulását ábrázolja a román nép és nyelv kialakulásában. A kenézségek megjelenését tartományunk területén, valamint a román parasztok és magyar pásztorok osztályharcát a közös ellenség: a magyar nemesek és román kenézek ellen, szintén tárgyalja a muzeum.

Az ókori történeti tár nem pusztán egy régészeti tárház, mint régen, amikor a kiállitott tárgyak mindössze a szakemberek számára, vagy csak néhány érdeklődő előtt váltak érthetővé.

Az ókori történeti tár anyagának állandó gazdagitása, tartományi muzeumunk munkaközösségének továbbra is feladata. Igy többek között máris folyamatban van számos kiegészitő anyag elkészitése. Elsősorban a munkaeszközök fejlődését ábrázoló reprodukciók fognak hozzájárulni a magyarázó anyag kibővitéséhez.

Az aradtartományi muzeum munkaközössége a jövőben is állandó feladatának tekinti népnevelő és tudományos munkájának gazdagitását, mind kiállitások szervezésében, mind pedig a tudományos kutatás és anyagközlés folytatásában, hogy munkájának gyümölcsét a dolgozó nép szolgálatába állithassa.

Zala Béla,
a tartományi muzeum igazgatója

Testnevelés és Sport

Nagyszerü játék után értékes győzelmet aratott az UTA Bukarestben

Flamura Roşie UTA — Flacăra Ploeşti 5:2 (1:1)

Csütörtökön az A-ligás labdarugóbajnokság visszavágó mérkőzései során az aradi együttes a ploestii Flacaraval mérkőzött. A vasárnapi eredmények alapján élénk érdeklődés nyilvánult meg a mérkőzés iránt. A Köztársasági stadion lelátóit több mint 40 ezer néző foglalta el. A mérkőzés rászolgált az érdeklődésre. Végig nagyiramu, élvezetes küzdelemnek volt tanuja a közönség és az aradi együttes megérdemelte a győzelmet. Csatársora sok helycserés, korszerü támadást vezetett és csak a ploestii védelem önfeláldozó munkája akadályozta meg a nagyobbarányu győzelmet a második félidőben.

A mérkőzés folyamán a legtöbb támadást az UTA kezdeményezte, a ploestii csapat azonban gyors, rajtaütésszerü támadásokkal válaszolt a támadásokra. Az első gólt a 20. percben az aradi együttes Birau által érte el. Ezt a ploestiek egyenlitették. Helycsere után a ploestii csapat váratlan góllal megszerzi a vezetést, azonban az aradi csapat hamarosan egyenlit Birau góljával. Ezután az aradi csapat percei következnek. Pecsovszki sarokra tartó szabadrugását az alapvonalon tulra öklözi Marosi, majd Birau és Dumitrescu lövéseit védi a ploestii kapus. Az ellentámadás során Kiss lábelé vetődéssel kaparintja meg a labdát Dragan elől. Az aradi csapat csatársora azonban tovább szövi támadásait és a kitünő napot kifogó Birau megszerzi a harmadik gólt és egyben csapatának a győzelmet is. Az aradiak legjobbja, s egyben a mezőny legjobbja Birau volt, akinek minden megmozdulása gólveszélyt jelentett. Kivüle Dusan, Serfőző, Dumitrescu és Kiss kapus tünt ki. A ploestiek legjobbja: Marosi, Pahonţu, Peretz és Dragan.

★

A szerdán lejátszott bajnoki mérkőzések eredményei a következők:

Dinamo Bukarest—Dinamo Sztálinváros 3:1 (1:0).

Hadsereg KH—Locomotiva Marosvásárhely 0:0.

Locomotiva Temesvár—Progresul Bukarest 2:1 (0:0).

Stiinţa Kolozsvár—Stiinţa Temesvár 1:1 (0:1).

Minerul Petrozsény—Locomotiva Constanţa 2:1 (0:1).

A bajnokság állása a következő:

Din. Buk.	13	8	5	—	25:7	21
Progr. Buk.	14	7	4	3	25:16	18
Fl. Ploesti	13	6	5	2	27:13	17
Min. Petr.	14	7	3	4	17:14	17
Stiinţa Kol.	14	6	5	3	18:16	17
Hads. KH	14	5	5	4	21:13	15
Fl. R. UTA	14	6	3	5	18:18	15
Stiinţa Tem.	14	4	6	4	20:15	14
D. Sztálinv.	14	5	3	6	18:20	13
Loc. Tem.	13	3	4	6	13:19	10
L. M.-hely.	14	2	5	7	11:25	9
Loc. Const.	14	3	2	9	10:26	8
Av. Szászr.	13	1	2	10	12:33	4

★

Vasárnap a budapesti Dózsa stadionban az RNK süketnéma válogatottja 2:1-es félidő után 2:1 arányban győzte le a magyar süketnéma válogatottat.

★

A Pronosport 33. számu versenyén (augusztus 21) 554.534 szelvényt adtak le. Az első dijat 12 találattal 43 szelvény nyerte el, szelvényenként 3,062 lejt. Tizenegy találatos II. dijat, 203 lejt, 778 szelvény nyert. A III. dijat, 42 lejt, 10 találattal 5550 szelvény nyerte el.

A 31. számu (augusztus 7-i) Pronosport versenyen a speciális dijat, egy motorkerékpárt Maior Dominic craiovai lakos nyerte el 64 darab 0 találatos szelvénnyel.

A speciális Pronosport verseny (augusztus 24—25-i mérkőzések) eredményei a következők:

I. Flacăra Ploiesti—Flamura Rosie Arad 2

II. Stiinţa Cluj—Stiinţa Temesvár X

III. Locomotiva Temesvár—Progresul Bukarest 1

IV. Hadsereg K. H.—Locomotiva Marosvásárhely X

V. Minerul Petrozsény—Locomotiva Constanţa 1

XI. Stiinţa Kolozsvár—Stiinţa Temesvár (ifjusági) 1

XII. Minerul Petrozsény—Locomotiva Constanţa (ifjusági) 1

★

A vasárnapi és szombati atletika viadal során az RNK férfi atlétái 112—101, a nők pedig 55—51 arányban győztek Franciaország atlétái, illetve atlétanői ellen. A kétnapos verseny során két uj országos csucs és számos jó eredmény született. Igy, a 400 méteres gátfutásban Ilie Savel 51,7 mp.-es idővel győzött, amely uj országos csucseredmény. A kalapácsvetésben Dumitru Constantin állitott fel uj csucseredményt 58,76 métenrel. Kitünő teljesitményt nyujtott Wiesenmayer, aki a 100 méteres sikfutást és a távolugrást megnyerte. A női magasugrást Balázs Jolán nyerte 1,60 méterrel. A 200 méteres női sikfutást pedig Sicoe Alexandra nyerte 25,5 mp.-el. Végeredményben a román atléták és atlétanők 167:152 arányban nyertek.

★

Szombaton és vasárnap Budapesten is nagy nemzetközi atlétikai találkozóra került sor. Itt a magyar atlétákon kivül csehszlovák, német, svéd, lengyel, finn, angol atléták és olasz atlétanők vettek részt. A magyar atlétanők 56—48 arányban győztek az olasz atlétanők felett. A többi számban férfiaknál néhány jobb eredmény: 1500 m. Rózsavölgyi, 3:44,0 perc. Gerely: Sidlo (lengyel) 75,78 méter. Magasugrás: Bodó (magyar) 1,98 m. (uj országos csucs). 800 méter: Szentgáli 1:50,4 perc. Távolugrás: Földesi 7,56 m. 3000 méteres akadály: Rozsnyói 8:49,6 perc. Kitünő eredményeket hozott az 5000 méteres sikfutás, ahol fölényes magyar győzelem született: 1. Iharos 13:57,6 perc, 2. Szabó 13:59,2 perc, 3. Béres 14:00,1 perc, 4. Kovács 14:00,1 perc. Kalapács: Mácsa (cseh) 59,38 m. Diszkosz: Merta (cseh) 52,43 m. Suly: Mihályfi 15.62 m. 110 méteres gátfutás: Parker (angol) 14,4 mp.

Rádiómüsor

Szombat, augusztus 27.

BUKAREST I.: 8,05: Központi sajtó összefoglalása. 8,13: Operazene. 8,45: Sajtószemle. 9,15: Könnyüzene. 9,45: Adás gyermekek számára. 10,45: Dalok a fiatalság életéről. 11,15: „Zene és élet". 12,15: Zene. 12,55: Hirek. 13: Operettzene. 13,45: Népi hangverseny. 14,45: Népi melódiák. 15,30: Hirek. 15,35: Forradalmi dalok. 16: Hangverseny. 16,45: Román esztrád-zene. 17,30: Hirek. 17,48: Szimfónikus zene. 18: Népzene. 19: Hirek. 19,05: Hanglelvétel az 1955 „Grieg" Bergen Fesztiváljáról. 20: Tánczene. 20,45: Falvak ujsága. 21,15: Tánczene. 22,45: Ionel Dinicu hegedül. 23: Hirek. 23,10: Éji hangverseny.

BUKAREST II.: 14,30: Miről ir a „Scînteia"? 14,40: Kóruszene. 15: Hirek. 15,05: Könnyüzene. Hangverseny. 16: Hirek. 16,15: Román népi zene. 16,45: Énekhangverseny. 17,30: Román könnyüzene. 18,15: A varsói VIT dalaiból. 18,40: Szimfónikus költemény. 19: Tánczene. 20: Hirek. 20,30: Orosz népzene. 21: A szovjet rádió adásának közvetitése. 21,30: Könnyüzene. 22: Hirek. 22,45: Tánczene. 0,15: Román népi melódiák. 0,45: Hirek.

BUDAPEST (Kossuth): 8,10: Indulók és táncok fuvószenekarra. 8,50: Vidám operettrészletek. 9,20: Mesél a Bükk. A gyermekrádió müsora. 9,45: Gyermekzene. 10: Hirek. 10,10: Zenekari hangverseny. 10,58: A Zenemüvészeti Főiskola hallgatóinak hangversenye. 11,30: Magyar szerzők kórusmüveiből. 12: Hirek. 12,10: Könnyüzene. 13: Hires primások müsorából. 13,40: A Szovjetunió Honvédelmi Minisztériumának fuvószenekara játszik. 14,15: Szovjet irók müvei a szovjet zenében. 15: Hirek. 15,10: Sziv küldi szivnek... 16: Könnyüzene. 16,40: Bach müveiből Albert Schweitzer orgonál. 17: Hirek. 17,10: Ajándékmüsor. 17,40: Válaszolunk hallgatóinknak. 18: Tánczene. 18,20: Az épülő kommunizmus nagy országában. 19,05: Uton-utfélen. 19,10: Zenés esték Budapesten... 20: Esti hiradó. 20,20: Tarka-barka. 22: Hirek. 22,15: Tánc éjfélig. 24: Hirek. 0,10: Vidám népdalok.

BUDAPEST (Petőfi): 14: Operettrészletek. 15: Katonadalok. 16,20: Tánczene. 17,05: Mitológiai képeskönyv. 17,30: A zeneirodalom legszebb dalai. Liszt-Wagner. 18: Irodalmi játék. 18,30: Román zenei hét. 19: Külpolitikai kalauz. 19,10: Sziv küldi szivnek... 19,40: Román előadóművészek hangversenye. 20,20: Sporthiradó. 20,40: Operarészletek. 21,20: Tánczene. 21,48: Sosztakovics VII. szimfóniája. A Magyar Rádió szimfónikus zenekarát Polgár Tibor vezényli.

Népzenehangverseny

Az aradi Filharmonia népzenekara vasárnap, augusztus 28-án, este 8 órai kezdettel népzenehangversenyt rendez a Kulturpalota nagytermében.

Müsoron: román népi zene, valamint a nemzeti kisebbségek népi zenéje.

Közremüködik Magda Constantinescu, a román rádió szólóénekese.

Jegyek elővételben az Agesnél, a hangverseny előtt pedig a Kulturpalota nagytermének pénztáránál kaphatók.

Fiatal kollektív gazdaság — nagy eredmények

Simonyifalván 1954 február 21-én tizennyolc dolgozó paraszt család kollektív gazdaságot alakitott. Az első gazdasági év komoly nehézségeket állitott a kollektivisták elé. A megalakulás alkalmával mindössze 21 hektár földdel rendelkeztek. Mezőgazdasági felszereléseik és igavonó állataik nem voltak. De ez nem riasztotta vissza a munkában megedzett és dolgozni akaró kollektivistákat. Biztak a jövőben, tudták, hogy pártunk és kormányunk a legmesszebbmenő támogatást nyujtja számukra. S nem csalatkoztak. Már az első évben állami tartalékokból 64 hektárra egészitették ki földjeiket. A kollektivisták részéről sem hiányzott a kezdeményezés. Közös erővel öt lovat és két pár hámot vásároltak.

A megalakulás alkalmával a környékbeli kollektiv gazdaságok is támogatták a fiatal gazdaságot. A szentannai kollektivisták egy kocsit és két növendék sertést, a varsándiak egy kocsit, a székudvariak egy ekét, az erdőhegyiek, a fazekasvarsándiak, a kisjenőiek, a szentmártoniak és a gyulavarsándiak két-két növendék sertést tenyészkocának, mig a szapárligetiek egy hat malacos tenyészkocát ajándékoztak a simonyifalvi kollektiv gazdaságnak. Néhány hét mulva ujabb segitséget kaptak: az állami bank 40.000 lej hosszulejáratu kölcsönt utalt ki a gazdaságnak. Ebből egy lovat, két ekét, két boronát, két ekekapát és más mezőgazdasági felszerelést vásároltak. Ugyanakkor 12 tenyészkoca részére fiaztatót épitettek.

Tavasszal a kisjenői gép- és traktorállomás segitségével szántottak, vetettek. Gondosan ápolták a növényeket. Számitásuk azonban nem valósulhatott meg teljes mértékben: mielőtt a kalászos gabona aratásához fogtak volna, a buzatermés egy részét jégeső verte el. A jégeső károkat okozott a fejlődésben lévő kukoricában is.

A szorgalmas kollektivisták, a gyenge eredmények után sem adták fel a harcot. Tovább küzdöttek, mert biztak abban, hogy a következő év bőségesebben gyümölcsözik majd számukra. Az elmult év őszén az állami tartalékból ujabb 20 hektár földet igényeltek. Két családdal gyarapodott a tagok létszáma is. A husz kollektivista család egybeforrt erővel kezdte meg az 1954—55. gazdasági évet. Az államtól 5000 kiló vetőmag buzát kölcsönöztek, vetőmagvat vettek kölcsön az erdőhegyi kollektiv gazdaságtól is. A kölcsönzött buzával 38 hektár földet vetettek be.

Az őszi vetések befejezése után a bevetetlenül maradt területeken mélyszántást végeztek a GTA traktorjaival. Tavasszal pedig először megtárcsázták, majd megboronálták az őszi mélyszántást, hogy megakadályozzák a nedvesség elpárolgását. Néhány nappal később 8 hektáron elvetették az árpát, 3 hektáron a zabot, 2 hektáron a napraforgót és egy hektáron a takarmányrépát, majd később 18 hektáron a kukoricát. Emlitésre méltó, hogy a tengeri felét a közgyülés határozata alapján, kézi vetőkkel, négyzetesen fészekbe vetették. A tavaszi munka során nyilott az első alkalom arra, hogy a gazdaság tagjai, az agrotechnikai szabályok előirásai szerint müveljék meg a földet. Az agrotechnikai szabályokat a növényápolás idején is alkalmazták, a kalászos növényeket többször alaposan kigyomlálták.

A gazdaság vezetőtanácsa, élén Mácsár István elnökkel idejében gondoskodott a betakaritási munkák megszervezéséről. A pártalapszervezet segitségével sikerült biztositani a kalászosok szemveszteség nélküli betakaritását. A hordás megkönnyitése és meggyorsitása céljából minden egyes kalászossal bevetett területen szérüt jelöltek ki. Néhány nappal a hordás megkezdése után hozzáfogtak a csépléshez is, amit augusztus 18-án be is fejeztek. A kollektivisták számitása helyesnek bizonyult. Mig az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok hektáronként körülbelül 1000—1200 kiló átlagtermést takaritottak be a buzából, addig a kollektiv gazdaság 1600 kilót. Az árpánál még ennél is szebb eredményt értek el. Hektáronként 2000 kilót csépeltek ki. Igen jelentős eredmény az, ha figyelembe vesszük, hogy Simonyifalva határa rajoni viszonylatban a másodosztályu földek közé tartozik.

A cséplés befejezése után a kollektiv gazdaság vezetősége és a könyvelő megkezdte a számadást. Az összhozamból levonták az állam iránti kötelezettségek mennyiségét, a vetőmag kölcsönöket, a gépállomás járandóságát, majd félretették a jövőévi vetőmagot, valamint az állóalap gyarapitásához szükséges terménymennyiséget. A többit kiosztják a tagok között. Az eddigi számitások alapján megállapitották, hogy egy munkanap után előlegosztáskor több mint négy kilót juttathatnak a tagoknak. Ez azt jelenti, hogy Kalafut György, aki eddig 190 munkanapot teljesitett, 760 kiló, Hutai Imre elvtárs pedig 720 kiló buzát visz majd haza előlegként.

A simonyifalvi kollektivisták a gazdaság megalakulása óta sok akadályt, nehézséget küzdöttek le. Azonban a megpróbáltatások sem riasztották vissza őket. Egymást segitve közös erővel dolgoztak a jobb és a bőségesebb élet megvalósításáért. Munkájuk napról-napra eredményesebbé vált. Ez évben kukoricájuk is szépen fejlődik. A szomszédos falvak határában nem is találni párját. Gazdag termést igér a napraforgó, a cirok és a kender is. Az állatállomány szintén szépen fejlődik. A közelmultban 124 juhot vásároltak.

A kollektivisták a jövőben még sokkal jobban akarnak dolgozni, hogy munkájuk eredményével, az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztok előtt bebizonyitsák a közös gazdálkodás felsőbbrendüségét. Arra törekszenek, hogy rövid idő alatt a falu összes dolgozó parasztjait bevonják a kollektiv gazdaságba.

Bokor Mihály

Áldozatkészség

Ragyogóan tüz a nap a fazekasvarsándi 1. számu szérüre. Lendülettel halad a cséplés, bőven őrlik a gabona a zsákokba. Mindenki lelkesen végzi feladatát. Egyszerre azonban az egyik zsákolómunkás észreveszi, hogy hiba történt. A kicsépelt buza bennragad a gépben, nem folyik le a zsákokba, bár a cséplőgép továbbra is működik.

Haladéktalanul közli észrevételét a gépésszel, akivel együttesen megállapitják, hogy elszakadt a triőrhenger hajtószija. Leállitják a gépet. A szérün dolgozók valamennyien a gép köré gyülnek.

— Mi történt, elvtársak? — kérdi Tamás Gizella elvtársnő, a cséplőgépfelelős.

A gépész néhány szóval elmagyarázza a leállás okát.

— Meg kell hogy varrjuk a szijat — fejezi be mondanivalóját.

A cséplőgépfelelős rövid ideig elgondolkodva nézi a gépet, majd közelebb megy és kezével kezdi forgatni a triőr hengerének tárcsáját.

— Menjenek, varrják meg a szijat — mondja végül, — a gépet pedig inditsák meg.

— Nem lehet elvtársnő — ellenkezik a gépész. — A gabonának osztályozva kell a zsákokba kerülnie, ha pedig a triőr nem működik...

— Inditson nyugodtan — mondja határozottan a cséplőgépfelelős. — A mag osztályozva kerül a zsákokba. Ameddig a szijat varrják, én majd kézzel forgatom a triőrt.

A gépész elégedetlenül vakargatja a fejét, de a gépet mégis meginditja. Azután a szij varrásához lát.

Meglehetősen sokáig tart a varrás. Tamás Gizella azonban fáradhatatlanul forgatja a triőr tárcsáját. Poros arcán izzadságcseppek gyöngyöznek.

Végre elkészül a szij. Hétszáz kiló került a zsákokba, ameddig a szijat varrták. Néhány perc alatt feltették a szijat és a gép ujra inditott. Tamás Gizella pedig lassu léptekkel haladt az asztala felé, hogy beirja a csépelt mennyiséget.

A cséplőgépnél dolgozó emberek büszkén tekintenek utána.

— Hogyan engedhettem volna megállni a gépet — magyarázza Tamás elvtársnő az asztalát körülállóknak, — amikor versenyben vagyunk. Ugy talán elvesztettük volna az élenjáró csoportot megillető zászlót.

Munteanu Gheorghe,
levelező

Ünnep a szérün

Hajnalodott. A keleti láthatárt megvilágitották a felkelő nap vörös sugarai és rózsaszinüre festették azt a néhány bárányfelhőt, amely csendesen uszott tova a nagy sötétlő ég tengerén.

Arad határában egy traktor éles kanyarral fordult a szérű felé. Már kioltották fénylő lámpaszemeit, amelyek egész éjjel a barázdákat világitották. Szabó Lajos, a magyarpécskai gép- és traktorállomás 2. számu brigádjának traktorosa vezette a traktort. A Gáj-buzsáki „Partizán" kollektiv gazdaság földjén dolgozott egész éjjel. Elégedetten tekint vissza az egymás mellett sorakozó friss fekete barázdákra:

— Négy hektár — mormolja csendesen magának fogai között — ujra négy hektár 18—20 centiméter mély szántás a tegnap... tegnap jó nap volt. Két vagon és három mázsát csépeltünk. Jól dolgoztak az emberek, de vajon ma? — szövi tovább gondolatait, amint a szérü felé közeledik. — Ma még jobban kell dolgozni — hisz augusztus 23-ika van, a nagy ünnep. Még többet kell csépelnünk. A városban nemsokára ezer és ezer munkás indul a felvonulásra. — Ünnepelnek.

— Na, gyerünk gyorsabban — — kiált fel, — ünnepeljünk mi is. — Rátapos a pedálra, átkapcsolja a sebességet, több gázt ad a traktornak s gyors pöfögéssel közeledik a szérü felé. A cséplőgép körül már szorgoskodtak az emberek.

— Jó reggelt! — kiáltotta, amint leugrott a traktorról. — Az este ugy beszéltük, hogy ötkor indulunk, hát itt vagyok, kezdhetjük a munkát.

A kollektiv gazdaság szérűjén a 2. számu brigád cséplőmunkásai hamar a traktorhoz kapcsolták a gépet, átvontatták az uj asztaghoz, beállitották és még öt óra előtt néhány perccel hozzákezdtek a cséplőshez.

Néhány perccel később a szérü másik felén a 3. számu brigád másik két cséplőgépe is felbug. Ott is megkezdték a cséplést. Augusztus 23-ika, hajnal, s a három cséplőgép dolgozói fokozott munkával ünneplik meg a nagy napot.

★

Már tiz óra. A tiszta égen mind feljebb emelkedik a nap s mind melegebb sugarakat árasztva a cséplőmunkásokra. Mintha az idő is ünnepelne. Kihasználják jól ezt a szép időt a cséplőmunkások. A 2. számu brigád cséplőgépénél 10 óráig már 62 mázsát csépeltek ki. Szabó Lajos traktoros noha egész éjjel szántott, gyakran felülvizsgálja működés közben traktorát, nincs-e valami hibája.

A 3. számu brigádnál a másik két cséplőgép munkásai is lendülettel dolgoztak. Tiz óra és 40 perc a az egyik cséplőgépnél 80 mázsa acélosszemü buza folyt a zsákokba. A másik gépnél, ahol Kocsis Antal a traktoros, még szebb eredményt értek el. Tizenegy órára már a 100-ik mázsát mérte le a cséplőfelelős. Az ilyen szép eredmény nem szokatlan az idei kampányban. Kocsis Antal traktoros gondosan kezeli gépét és traktorát s igy naponta állandóan 200—215 mázsát csépel, noha napi normája 145 mázsa.

A szérütől nem messze a kollektiv gazdaság nagy szinje áll s a tető alatt egyenletesen zakatol a nagy rosta. Kora reggel óta folyik itt is a munka. Dobos Anna és Kocsik Etelka kollektivisták tisztitják a frissen csépelt gabonát. Naponta 30 mázsa buzát is átrostálnak. Mindenütt szorgoskodnak: csépelnek, rostálnak, épitenek, dinnyét szednek a kollektivisták.

Negyedóra járásra a pernyávai 12. számu szérün két cséplőgép dolgozik. A 2. számu cséplőgépnél, ahol Julan Livius a cséplőfelelős, a szorgalmas munkások már kora reggel három termelőnek kicsépelték a buzáját. Hat termelő buzája van még hátra. Ezt is elvégzik, mert közösen elhatározták, hogy augusztus 23-án befejezik a cséplést. Az 1. számu cséplőgépnél szintén be akarják fejezni 23-án a cséplést. Tombor Lajos, a cséplőmunkások csoportvezetője büszke Kiss Lajos, Szalai József, Ardelean Ioan, Pavel Ispas élmunkásokra, akik augusztus 1 óta mindennap szorgalmasan végezték a cséplést.

★

A mikelakai 2. számu szérün is kora reggel óta lelkesen folyik a munka, hiszen dolgozói kötelezettséget vállaltak, hogy augusztus 23 tiszteletére készen lesznek a csépléssel. Tizenegy órakor az 1. számu cséplőgép felelőse, Nádudvari Lajos elégedetten tekint körül a szérün. — Vállalásunkat teljesitettük. — A cséplőgépmunkások a gép árnyékában pihennek. Nádudvari elvtárs pedig a termelőkkel az átvételi központhoz indul, hogy eleget tehessenek állam iránti kötelezettségüknek.

A szérü másik gépe körül még tovább folyik a munka. Két kicsiny asztagot kell elcsépelniök. Vörös zászló leng a villanymotor meghajtotta cséplőgépen. E gép munkásai szorgalmasabban dolgoztak, közel három vagonnal csépeltek többet, mint a másik gép munkásai. Másfél óra mulva a cséplődob az utolsó kévéket nyelte el s igy a mikelakai szérün véget ért a cséplés. A dolgozók arcán elégedett mosoly csillant meg. Mostior Dumitru csoportvezető kiáltására megállitották a cséplőgépet.

Steiner Gyula, a cséplőfelelős pedig kitörő örömmel mondta: — Vállalásunkat becsülettel teljesitettük, örömmel jelenthetem pártunknak, hogy augusztus 23-án délben a mikelakai szérün befejeztük a cséplést.

Tordai Lajos

Követésre méltó példa

Hunedoara Timisana község dolgozó ifjai a cséplés mielőbbi befejezése érdekében elhatározták, hogy egy cséplőgépnél IMSz-brigádot alakitanak.

A kezdeményezés bevált, mert az ifjak fiatalos lendülettel már az első napon 148 százalékban teljesitették a normát. A brigád megszervezéséért dicséretet érdemel az IMSz alapszervezet titkára, Dan Aurel elvtárs.

A cséplési munkában kitünnek Savu Aurel, Manea Iuliana, Dumitru Ioan és Trifa Nicolae IMSz-tagok.

Moț Liviu,
levelező

Élenjáró gépállomás

A nagyszentmiklósi gép- és traktorállomás az országban az élenjárók közé tartozik. Traktorosai az elmult napokig nyári kampány tervüket mintegy 61,43 százalékban teljesitették.

E szép eredmény elérését augusztus 23 fogadására szervezett szocialista verseny segitette elő. Hat traktorosbrigád és 59 traktoros versenyez egymással.

Eddig a legjobb eredményt Végh János traktorbrigádja érte el, amely csupán egy váltásban dolgozva 91 százalékban teljesitette nyári kampánytervét. Kiemelkedő eredményeket értek el Voichita Vasile, a Szocialista Munka Hőse brigádjának tagjai is, akik ezideig két váltásban dolgozva, 89,9 százalékban teljesitették nyári kampánytervüket. Nagyszerü eredményt ért el ebből a brigádból Libor Dana, aki már 163,1 százalékban teljesitette tervét. A legnagyobb eredményt a 10. számu brigádból Damian Aurel traktoros érte el, aki ezideig már 196 százalékban teljesitette tervét.

A gépállomás valamennyi brigádja és traktorosa arra törekszik, hogy maradéktalanul teljesitse augusztus 23-ra tett munkavállalását.

A béke mosolya

Akik érett fővel értük meg felszabadulásunk napjának, 1944 augusztus huszonhármadikának nagy élményét, minden évben finomabb érzékenységgel érezzük át e nagy évforduló sajátos hangulatát.

Ebben az évben nagyobb darabon ragyog a béke napjának derüje. Nem felhőtlen még az ég, de a sötét fellegek közül előtörő verőfény megerősitette az embereknek a béke győzelmébe vetett hitét, fokozta munkakedvüket, bizakodásukat. Több a mosoly az arcokon, több a derü a szivekben.

★

A genfi értekezlet napjaiban munkából hazatérve gyermekeimet és különböző koru pajtásaikat a rádió körül találtam. Szokatlanul csendesen, valami tulfeszitett figyelembe dermedve hallgatták a négy hatalom tárgyalásainak menetéről s a külpolitikai feszültség enyhüléséről szóló beszámolót.

Megrendülve láttam, hogy játékos vidámságuk helyett, most valami felnőttes izgalom és komolyság keritette hatalmába őket. Feszülten figyeltek, hogy a felnőttek számára megfogalmazott közleményekből minél többet megértsenek. Első forrásból akarták hallani, mit beszéltek, mit határoztak Genfben, mert érezték, hogy az ő jövőjükről is szó van ott, a tárgyalóasztalnál.

Többen közülük látták a „Hirosimai gyermekek" cimü filmet, vagy pajtásaik elbeszéléséből hallottak róla. Nincs az a bölcs és szeretetteljes szülői megnyugtatás, mely elrejthette volna előlük az atomháboru fenyegető rémét. Éjszaka, ha rosszat álmodtak, nem boszorkánymesék alakjai, hanem a háboru veszedelmének tudata riasztotta őket.

★

Pár nappal később hazatérve, mikor az előszoba zárját nyitottam, már viharos örömmel rohantak elébem:

— Anyuka — megállapodtak Genfben, hogy tárgyalni fognak. Meglásd, az atomból nem lesz bomba.

Arcuk örömtelt izgalomtól ragyogott, egymás szavába vágva, egymást megelőzve akarták tudatni a részleteket.

— Bulganyin elvtárs megmutatta, hogyan kell békét teremteni — hevült a kisebbik fiu.

— Vizbe dobják majd a fegyvereket — mondta a kislány.

— Ugyan te csacsi, beolvasztják és biciklit gyártanak belőlük — vágta rá a bátyja.

A külpolitikai feszültség enyhülésének hire felvillanyozta őket. Viháros tettvágy és készség buzgott fel bennük. Önkéntesen felajánlották, hogy segitenek a vacsorakészitésnél. Tüzgyujtás, terités, burgonyahámozás ezalkalommal varázslatos gyorsasággal történt s arcukon fel-felragyogott az a mosoly, mely jelezte, hogy a szivük valami szorongató érzéstől szabadult meg, nem nyomja többé őket félelem, aggodalom. Óvatosan, hogy örömüket ne rontsam, mondottam:

— Igen. Egy lépéssel közelebb jutottunk a békéhez.

★

Azóta sokszor láttam ezt a mosolyt, melyet magamban a béke mosolyának neveztem el.

Ez ragyogott az emberek arcán kint a nyerői határban, mikor az aranyló asztagváros közepén a falánk és okos gép körül foglalatoskodtak, mely gazdagon ontotta nagy hasas zsákokba a kicsépelt tiszta magot. Jártam a szérükön az asztagváros utcáin.

A szérüfelelős, Chipei Silviu 18 esztendős, lányosarcu, kékszemü legényke azt mondta:

— Az emberek jól dolgoznak, vidámak. A genfi értekezlet eredményeinek és a jó termésnek örülnek s kétszeres normát végeztek ma is.

— Hogy győzi az „asztagváros" gondját? — kérdeztem.

— Iparkodom. Ezer hektár termése van itt — mondotta széttekintve. — Amikor elvégeztem a tiz osztályt, ide küldtek s ha kész leszünk a csépléssel, dolgozni fogok. Ujságiró szeretnék lenni. Nehéz az? — nézett rám kérdő szemekkel.

— És ha nehéz, akkor nem szeretne az lenni? — adtam vissza a kérdést.

— Ó nem azért, de amikor bizonytalannak látszott a holnap, nem akartam olyan munkába fogni, ami sok tanulást igényel. Most ugylátom, megváltozott a helyzet — megnőttek a béke esélyei Most bátrabban vágnék a dolognak, — s arcán, melyen apró verejtékcseppek gyöngyöztek, felragyogott az a szép mosoly.

A vonatból kitekintve láttam a sárga, habos zöld tengert, a véget nem érő napraforgó ültetvényeket. Sokmilliónyi aranysárga napocska tükrözte az égi nap fényét s szivta magába az érlelő meleget. Láttam az állami gazdaság óriási kiterjedésü szőlőültetvényeit, az emberi értelem, a rendező, gondozó, szorgalmas kezek nyomát, a permetezések kékes, gyöngyszinü ragyogását a zöld leveleken, s az opálosodni kezdő fürtök sulyos terhét. Szép volt mindez, akárcsak a buzatáblák levágott rendje, az egyenletesen rakott keresztek s a vonalra gereblyézett kalászok sora. Ugy tünt nekem, mintha a táj arculatán is ott ragyogna a béke boldog, szelid mosolya.

★

Nap mint nap emberekkel találkozom, akik hősies helytállással, a munkában rejlő, eddig fel nem fedezett lehetőségek kiaknázásával igazolják, hogy megértették és magukévá tették pártunk politikáját, hogy szivügyük népgazdaságunk megerősitése és lelkesedéssel tölti el őket a béketábor növekvő ereje.

Szavukban mintha maga a munkásosztály szólalna meg.

Horray István, ez a kemény, barázdásarcu idős munkás, a „G. Dimitrov" gyár rugó-osztályának kovácsmestere mondotta régebben:

— Féltem az ifjuságot a háborutól. Sok derék gyereket neveltem itt az üzemben, jó munkások lettek. Scheer Mihály, Hajdu Károly, Capra Ioan élmunkások, nem hoztak szégyent a fejemre. Szivemhez nőttek az évek folyamán. Szeretném, ha soha nem ismernék meg, hogy mi az a háboru, amit én olyan fiatalon végigkinlódtam az első világháboru idején.

Horray István már 1956 decemberére dolgozik.

— Hogyan sikerül? — vetődik fel önkéntelenül a kérdés.

— Hát csak ugy, hogy az ember sokmindent elérhet, ha ésszel él — mondja ő, és erre tanitja a fiatalokat is. — Mert ugyebár az ember erejét nem lehet nyujtani, kiváltkép, ha valaki már a hatvanadikat tapossa, mint én. Honnan vegyünk hát azt a hosszu lépést, amelyikkel el akarjuk hagyni az időt? Az ember töprenge, forgatja fejében a gondolatot, s a végén mindig oda lyukad ki: fokozottabb gépesitéssel kell javitani a munka technikai kivitelét. Aztán jön a részletekben való töprengés. Van ugy, hogy nem lehet aludni sem egy-egy visszatérő gondolat, vagy ötlet miatt. Olyan ez kezdetben, mint egy parányi magocska, ami aztán nőni kezd, terebélyesedik és végül sok kinlódás után megszületik egy ujitás, mellyel időt nyerünk a termelésben. Igy vezettük be elgondolásunk alapján a hordrugók második lapján a véghajtások munkájának gépesitését.

— Másik ujitásom, hogy a mozdonyrugóknál a kilyukasztott lapokat kötegező géppel egyengetjük. Ez az ujitás is komoly többtermelést eredményezett. Anyagi jutalmat is kaptam. De meg kell mondjam, nemcsak a gyakorlati cél ösztönzi az embert, hogy többet és jobbat teremtsen. Nagy időket élünk, nekünk magunknak is nagyobb dolgokat kell müvelni, mint azelőtt. Meggyőződésem, hogy most a világpolitika uj szakaszához érkezett el. Megerősödtek a béke kilátásai.

A gondolatmenet azonban nem torpan meg a jelennél. Horray István már a jövőre gondol, s azt szinezgeti, alakitja magának.

— Mostanában az a gondolat foglalkoztat, hogy a béke végleges megszilárdulása esetén, hogyan alakul majd a technika fejlődése — mondja elgondolkozva.

— „Az atomenergia felhasználása a mi szakmánkban is óriási jelentőségü lesz. A villanykemencék fütésénél, a fémolvasztásnál, a rugók edzésénél és visszaeresztésénél olcsóbban, jobban és pontosabban lehet majd dolgozni. Ó de gyönyörü dolog is, ma kezdeni el fiatalon a kovácsmesterséget. Az én fiaim már belenőnek az atomkorszakba. Pár esztendő mulva talán atomenergiával fütött kemencékben melegitik a vasat. Nem tudom, megérem-e azt az időt. De nem zugolódom. Sokmindent láttam, sok mindent megértem, de ugy gondolom, mindennél nagyobb dolog az, ami a genfi tárgyalásokkal vette kezdetét. És ne felejtsük el, ez még csak a kezdet — mondja, s élénk kék szemein, barázdás arcán előmlik az a jólismert mosoly, amelyet magamban a béke mosolyának neveztem el.

Rózsa Aliz

Uj orvosi rendelő

Rosia Noua községben, augusztus 23 tiszteletére elkészült az orvosi rendelő. Az orvosi rendelőt ellátták a szükséges müszerekkel és egészségügyi felszerelésekkel.

A kerületi orvos hetenként egyszer teljesit szolgálatot a rendelőben, de szükség esetén a betegekhez többször is ellátogat. Ezenkivül állandó jelleggel szülésznő és ápoló tevékenykedik Rosia Noua községben.

Az orvosi rendelőt önkéntes munkával létesitették. A dolgozó parasztasszonyok a rendelő helyiségeinek takaritásában és meszelésében vettek részt. Odaadó munkával dolgozott Drai Iuliana, Gherman Maria és Morar Ioana.

Örz Irén,
levelező.

Mezőgazdasági szakkönyvek

Al. Trestieni

Hasznos tapasztalat

A mezőgazdasági termelés növelése ma nagy jelentőségü kérdés a népgazdaság fejlesztése szempontjából. A párt és a kormány felhivta a mezőgazdaság dolgozóit, hogy harcoljanak a 10 millió tonna buza és kukorica, a hektáronként legalább 20 mázsa szemeskukorica termés eléréséért. A nagy terméshozamért folyó harc élén a kollektivisták állanak, akik a gyakorlatban bebizonyitják az egyénileg gazdálkodó dolgozó parasztoknak, hogy csakis a nagyüzemü, szocialista mezőgazdaságban lehet észszerűen kihasználni a mezőgazdasági gépeket, lehet jóval szélesebb körben alkalmazni a fejlett agrotechnikai módszereket.

A „Hasznos tapasztalat" cimü brosurából mezőgazdasági dolgozóink tudomást szereznek azokról az agrotechnikai módszerekről, amelyeket a csatádi „Győzelem" kollektiv gazdaság alkalmazott a kukoricatermesztésben s amelyek különböző eredményekre vezettek. Ha összehasonlitjuk a kollektivisták által rendes sorokba vetett kukorica 20 mázsás hektáronkénti hozamát a négyzetesen vetett, fészkenként egy szálra ritkitott kukorica 33,75 mázsás és a szintén négyzetesen vetett, de fészkenként két szálra ritkitott kukorica 38,35 mázsás hektáronkénti hozamával, láthatjuk, hogy különböző módszerekről van szó, amelyek azonban a négyzetes fészkesvetés döntő felsőbbrendüségét bizonyitják. A hektáronként átlag 96 mázsa csöveskukorica termést adó hibrid vetőmag, amelyet a „laboratórium" földjén értek el és az ugyancsak hibrid vetőmagból termett 85 mázsás hektáronkénti csöveskukorica, amelyet Schütz Jánosnak, a gazdag termés mesterének csoportja ért el, a tudomány nagy szerepét, óriási erejét és azt bizonyitja, mennyire fontos, hogy a dolgozó tömegek elsajátitsák a tudomány vivmányait.

A csatádi kollektivisták, szorgalmasan dolgozva és bátran alkalmazva minden uj módszert, egyre nagyobb termést érnek el földjeikben, amelyeket nagyszerü kisérleti telepé változtattak. Kisérleteik eredményei rendkivül értékesek mind a csatádi kollektivisták, mind más, kukoricatermesztéssel foglalkozó kollektiv gazdaságok, mezőgazdasági társulások és egyénileg dolgozó parasztok számára.

Francia parlamenti küldöttség utazik a Szovjetunióba

MOSZKVA. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A Szovjetunió Legfelső Szovjetje üzenetet intézett a francia parlamenthez és meghivta a francia parlament küldöttségét, hogy látogasson el a Szovjetunióba, amelyre a francia parlament szintén üzenetben válaszolt. Alább közöljük a Legfelső Szovjet és a francia parlament üzenetváltását.

PIERRE SCHNEITER urnak,
a nemzetgyülés elnökének

GASTON MONNERVILLE urnak,
a Köztársasági Tanács elnökének

A Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének Legfelső Szovjetje megelégedéssel értesült a moszkvai francia nagykövetség közléséből arról, hogy a nemzetgyülés irodájának tagjai között kedvező visszhangot váltott ki a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetsége Legfelső Szovjetjének február 9-i nyilatkozatában foglalt javaslat a különböző parlamentek széleskörü küldöttségcseréjéről.

A Szovjetunió Legfelső Szovjetje tisztelettel meghivja a francia parlament küldöttségét, hogy látogassa meg a Szovjetuniót és kifejezésre juttatja meggyőződését, hogy a francia parlamenti küldöttség látogatása a Szovjetunióban előmozditja a Szovjetunió és Franciaország hagyományos baráti kapcsolatainak erősödését.

Hálásak lennénk, ha közölnék velünk, hogy elfogadják-e javaslatunkat és ha igen, akkor küldöttségük érkezésének időpontját.

A. VOLKOV,
a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Szövetségi Szovjetjének elnöke.

V. LACISZ,
a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Nemzetiségi Szovjetjének elnöke.

★

A. VOLKOV urnak,
a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Szövetségi Szovjetje elnökének

V. LACISZ urnak,
a Szovjetunió Legfelső Szovjetje Nemzetiségi Szovjetje elnökének

A nemzetgyülés irodája és a Köztársasági Tanács irodája igazolják a Legfelső Szovjet levelének vételét, amelyben meghivják a francia parlament küldöttségét a Szovjetunióba. A nemzetgyülés és a Köztársasági Tanács irodája tiszteletteljes háláját fejezi ki a meghivásért. Tudatában vagyunk annak — akárcsak Önök — hogy a két ország parlamenti képviselői közti kapcsolatok lehetővé teszik egymás még alaposabb kölcsönös megismerését és szivélyes viszony kialakitását s ezért a két iroda elhatározta, hogy elfogadja az Önök meghivását.

A francia parlament nagy jelentőséget tulajdonit ennek az első ilyen találkozásnak, aminek kidomboritása végett a küldöttséget — a Köztársasági Tanács elnökével való egyetértésben — a nemzetgyülés elnöke fogja vezetni. A küldöttség szeptember 10 és 30 között tudná meglátogatni a Szovjetuniót.

A két kamara irodái remélik, hogy a Legfelső Szovjet küldöttsége, a francia parlament meghivására a közeljövőben ellátogat Párisba.

PIERRE SCHNEITER,
a nemzetgyülés elnöke.

GASTON MONNERVILLE,
a Köztársasági Tanács elnöke.

A Szovjetunió képviselőinek részvételével

Megnyilt az Interparlamentáris Unió 44. értekezlete

HELSINKI. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Augusztus 24-én Helsinkiben megtartották az Interparlamentáris Unió Tanácsának ülését. Stangate lord, az Unió elnöke bejelentette, hogy a Szovjetunió nemzeti parlamenti csoportja belépett az Interparlamentáris Unióba. Bejelentését hatalmas tapsviharral fogadták.

Stangate lord továbbá bejelentette, hogy az Interparlamentáris Unióba beléptek Albánia, Libéria és Spanyolország parlamenti csoportjai is. Az emlitett országok parlamenti csoportjainak képviselőit felkérték, hogy foglaljanak helyet az Interparlamentáris Unió tanácsában. A szovjet küldöttség részéről a tanácsban N. A. Mihajlov és I. I. Paleckisz foglaltak helyet.

N. A. Mihajlov, az Interparlamentáris Unió 44. értekezlete szovjet küldöttségének vezetője és a szovjet parlamenti csoport állandó képviselője az Unió tanácsában rövid nyilatkozatot tett.

A Szovjetunió parlamenti csoportja nevében kijelentette, hogy mindenki, aki őszintén harcol a békéért és a politikai feszültség további enyhitéséért, a népek közötti barátságért és kölcsönös megértésért, őszinte és megbizható barátokra talál a szovjet képviselőkben.

N. A. Mihajlov szavait a tanács valamennyi tagja élénken megtapsolta.

Ezután Albánia és Libéria képviselői szólaltak fel.

A tanács végül megvizsgálta az Interparlamentáris Unió értekezlete tevékenységével kapcsolatos kérdéseket. Az értekezlet augusztus 25-én kezdte meg munkálatait a finn Szejm épületében.

I. A. Malik válaszai a Jomiuri cimü lap munkatársának kérdéseire

LONDON. (Agerpres). — A TASZSZ jelenti:

Tosio Simidzu, a Jomiuri cimü japán lap londoni munkatársa több kérdést intézett I. A. Malik londoni szovjet nagykövethez a Londonban folyó szovjet-japán tárgyalásokkal kapcsolatosan. I. A. Malik az alábbiakban válaszolt az ujságiró kérdéseire:

„Igazolom levelének vételét és sajnálattal kell közölnöm Önnel, hogy nagy elfoglaltságomra való tekintettel nem tudok részletesen válaszolni minden kérdésére.

Ami a most folyó londoni szovjet-japán tárgyalásokat illeti, e tárgyalások sikeres befejezése és a békeszerződés megkötése megteremtené a Szovjetunió és Japán közti kapcsolatok tartós, békés alapját, ez pedig teljes mértékben megfelelne mindkét ország érdekeinek, a világbéke és a nemzetközi feszültség csökkentése érdekeinek.

A normális kapcsolatok helyreállitása előmozditaná a Szovjetunió és Japán között a kölcsönös bizalom légkörének megteremtését és hozzájárulna a távolkeleti országok gazdasági együttmüködésének fejlesztéséhez.

A most folyó szovjet-japán tárgyalásokon a szovjet fél olyan álláspontot foglal el, amely elősegiti e tárgyalások sikeres befejezését, a két ország népeinek javára".

Indiának az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyüléséhez cimzett kérelme

DELHI. (Agerpres.) — Az Uj Kina jelenti:

Mint az indiai tájékoztatási szolgálat jelenti, India kérte az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyülését, hogy a legközelebbi ülésszakán vitassa meg a koreai háboru hadifoglyainak kérdését.

Az ENSz főtitkárságához intézett átiratában India kéri, hogy pótlásként tüzzék napirendre a semleges hazatelepitési bizottság jelentését és a koreai háboru volt hadifoglyainak problémáját, akik kérték, hogy külföldön telepedhessenek le.

—o—

Törökország elnökének közeli iráni látogatásával kapcsolatban

TEHERAN. (Agerpres.) — A TASZSZ jelenti:

A „Kejnan" cimü ujság, az iráni sah udvarának hivatalos nyilatkozatát közli, amelyben bejelentik, hogy szeptember 19-én Bayar, Törökország elnöke Teheránba érkezik.

Ez a látogatás — irja a lap — arra mutat, hogy „Teheránban fontos tárgyalások kezdődnek meg a török—iráni kapcsolatokról és nincs kizárva egy egyezmény megkötése sem."

A „Mehre Iran" cimü lap hangsulyozza, hogy a politikai megfigyelők véleménye szerint „Törökország elnökének iráni látogatása alatt sor kerül Iránnak a középkeleti védelmi egyezményhez való (vagyis a középkeleti katonai tömbhöz) csatlakozására vonatkozó tárgyalásokra.

A „Ferman" cimü ujság irja, hogy mint arra politikai körökben rámutatnak, Teheránban szeptemberben fontos tárgyalások fognak kezdődni politikai és katonai kérdésekről. Lehetséges, hogy Törökország elnökének Teheránban való tartózkodása idején megvalósitják Iránnak a középkeleti védelmi tömbhöz való csatlakozását.

—o—

Sziria uj elnökének nyilatkozata

BEIRUT. (Agerpres).

Damaszkuszból érkezett hirek szerint Choukri Kouatli, Sziria uj elnöke egy ifjusági és diákküldöttség előtt mondott beszédében kijelentette, hogy hisz az arab egységben és minden áldozatra kész, ennek az egységnek a megvalósitása érdekében.

Sziria — mondotta a továbbiakban Kouatli — figyelemmel kiséri a nagrebi népek harcát, (Algir, Tunisz és Marokkó, a szerkesztő megjegyzése) és más arab államokkal együtt segédkezet nyujt a „szabadságért és függetlenségért harcolóknak".

A Japán Kommunista Párt nyilatkozata

PEKING. (Agerpres.) — Az Uj Kina jelenti:

Mint a tokiói ujságok közlik, a Japán Kommunista Párt nyilatkozatot tett közzé, amelyben követeli, hogy az atomrakéták kibocsátására szolgáló berendezéseket, amelyeket az amerikaiak Japánba hoztak, szállitsák vissza az Egyesült Államokba. A nyilatkozat rámutat, hogy ezeket a berendezéseket atomfegyvernek kell minősiteni.

Előzőleg Inazsiro Aszanuma, a jobboldali szocialista párt főtitkára kijelentette, hogy az atomrakétáknak az amerikaiak által Japánba történő szállitása igazolja: Japán területe az atomháboru támaszpontjává válik. Hangsulyozta, hogy a népnek a kormánnyal szemben tanusitott felháborodása és bizalmatlansága növekszik, mivel Hatojama minden lehetőt elkövetett annak a ténynek az álcázására, hogy az USA kiterjeszti Japánban légitámaszpontjait és hogy a japán területre atomfegyvert szállit. Hozzátette, hogy a jobboldali szocialista párt fokozza a kormány politikája elleni harcot. Szerinte a kormány politikája azt a célt szolgálja, hogy az Egyesült Államok atomtámaszponttá változtassa át Japánt.

Szizuoka kormányzója kijelentette, hogy teljes erejéből tiltakozik az ellen, hogy az amerikai csapatok atomrakéta kibocsátási gyakorlatokat végezzenek a Fuzsiyama hegy környékén.

A kolozsvári Állami Magyar Szinház együttese Aradon

Jelentős szinházi élményben lesz részük városunk szinházkedvelő dolgozóinak. Augusztus 29 és 30-án Aradon vendégszerepel a kolozsvári Állami Magyar Szinház együttese, amely Delly Ferenc államdijas főrendező rendezésében, kitünő szereposztásban Csiky Gergely „Buborékok" cimü vigjátékát mutatja be.

Mind a mult század nyolcvanas éveiben játszódó kitünő vigjáték, mind pedig az igényes előadás méltán tarthat számot a közönség érdeklődésére.

Közlemény

Az aradi magyarnyelvü 3. sz. középiskola esti tagozatára megkezdődtek a beiratkozások. A beiratkozások végső határideje szeptember 1. Minden termelésben lévő dolgozó tandijmentesen tovább tanulhat, elvégezheti a középiskolát és érettségi bizonyitványt szerezhet. Az iskola VIII—X osztállyal müködik. A tanitás mindennap délután 6 órakor kezdődik és 9-ig tart. Beiratkozás és érdeklődés a Kálvin János utcai magyar középiskolában délután 6 és 8 óra között. Szükséges iratok: 1. Születési bizonyitvány, 2. Utolsó iskolai bizonyitvány, 3. Igazolvány a munkahelyről.

Várható időjárás

Szombaton, augusztus 27-én: viszonylag szép idő, változó felhőzet. A hőmérséklet enyhén emelkedik. Hőmérsékleti értékek: nappal plusz 28, plusz 31 fok; éjjel plusz 14, plusz 18 fok között. Enyhe szél. Helyi esők és záporok a hegyes vidékeken.

A következő két napon: szép, meleg időjárás.

A hét filmjei

„DÓZSA GYÖRGY" mozi: szeptember 4-ig: A Valourgue-i pék. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor. Naponta matiné 11 órakor.

„NICOLAE BALCESCU" mozi: szeptember 4-ig: Egy asszony szerelme. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„HERBAK JÁNOS" mozi: augusztus 23 tiszteletére román-szovjet filmsorozat. Augusztus 27-én: Az önfeláldozó osztag. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„I. L. CARAGIALE" mozi: augusztus 28-ig: Öten a Barszka utcából. Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

„UJ IDŐK" mozi: Képes román hiradó. — Hirek a Szovjetunióból. — A kutyus gondjai. — Európai atletikai bajnokság. — A Nyikitszki botanikus kertben. Előadások: 3 órától folytatólagosan.

„SOLIDARITATEA" mozi (Gáj): augusztus 28-ig: Fel a fejjel. Előadások hétköznap 7 órakor, vasárnap: 3, 5 és 7 órakor.

„MAXIM GORKIJ" mozi (Mikelaka): augusztus 28-ig: Én és a nagyapám. Előadások: 6 és 8 órakor, vasárnap 2, 4, 6 és 8 órakor.

„PETŐFI SÁNDOR" mozi (Radna): augusztus 28-ig: Lelkiismeret

„NICOLAE BALCESCU" mozi: (Lippa): augusztus 28-ig: Volt egyszer egy császár.

„7 NOEMBRIE" mozi (Nagyszentmiklós): augusztus 28-ig: Szitakötő.

Az utolsó gyarmat India földjén

Goa, Daman és Diu portugál gyarmatok a nyugat gyarmatbirodalmának utolsó maradványa India földjén. Más indiai területekkel együtt a XVI. század végén kerültek Portugália uralma alá, Vasco de Gama második indiai utja után.

A portugálok az indiai területek meghóditását képmutató szavakkal álcázták, mondván, hogy a hindukat meg akarják hóditani a keresztény civilizáció számára. Goa, Daman és Diu gyarmatokba az első katonákkal együtt szerzetesek is érkeztek. A szerzetesek a bennszülötteknek a katolikus hitre való kényszeritését különböző világi ügyekkel kapcsolták össze. Erre vonatkozólag Juan de Castro, India egyik alkirálya gunyosan jegyezte meg: „A portugálok Indiába ugy jöttek, hogy egyik kezükben kard volt, a másikban kereszt. De amikor fölfedezték, mennyi arany van ott, félretették a keresztet, hogy zsebüket megtömhessék".

Bár a betolakodók csak hajóágyuik körzetében garázdálkodhattak Indiában, a gyarmatok nagy jövedelmet hoztak. Kókuszzsir, kopra, arany, szövetek, drágakövek és exótikus faanyagok voltak a főbb, Európába exportált cikkek.

A XVII. században a portugál birtokok egy részét előbb Hollandia, majd később Anglia kaparintotta meg. Ma a portugál gyarmatok összterülete körülbelül 3,500 négyzetkilométer és India területének egy nyolcszázad része. A fő birtokok ma: Goa, Daman és Diu.

Goa 400 kilométerre Bombaytól délre fekszik a malabari part közepén. A Gac-i hegyek meredek oldalát trópikus erdők boritják. A parti siksàgon rizs- és borsültetvények terülnek el. A körülmények igen kedvezőek az állattenyésztés számára. Maga a Goa-szó azt jelenti: „tehénpásztorok tartománya".

Goa gyarmat központja Pangim város, az Arab-tengerbe ömlő Mandavi-folyam partján fekszik. A portugálok Pangimot Uj Goá-nak nevezik, megkülönböztetésül a régi Goától, amely valaha virágzó város volt, azonban ma nagy őserdő terül el romjai felett.

Pangim város nem sokban különbözik egyéb, a nyugati rendszer alatt kifejlődött indiai városoktól. Csak a katolikus templomok kupolái, a portugál zászló a kormányzó székhelyén és a tereken elhelyezett portugál hóditók emlékmüvei emlékeztetnek az idegen uralomra. Goa az összes ázsiai portugál birtokok adminisztrativ és vallási központja.

Daman-kerület területe csupán 350 négyzetkilométer, Bombaytól északra fekszik a Cambay-öböl mellett. A kerület központja Daman város, amelyet a Daman—Ganga folyam torkolata két részre vág és könnyen megközelithető kikötőt alkot. Ár idején a hajók megközelitik a város rakpartjait. Valaha hiresek voltak a damani hajógyárakban készült tekfahajók. Azonban régóta elárvultak ezek a hajógyárak. Daman 70.000 lakója főleg dohánytermesztéssel foglalkozik, valamint halászattal és háziszövéssel.

Diu, a kis halászsziget területe 52 négyzetkilométer, 20.000 lakossal. Kathiawar félszigettől délre fekszik és keskeny tengerszoros választja el a félszigettől. A halászfalvak közvetlen a parton terülnek el. A szigetet áthatolhatatlan trópusi őserdők boritják. Messziről ugy tünik, mintha a fák egyenest a vizből nőnének ki.

Goa és Daman közt a távolság több, mint 500 kilométer. Diu még messzebb van Goa-tól. Goa a marath nemzetiségtől lakott területen fekszik. Ez egyike India legnagyobb törzseinek és a Goa-gyarmat 600.000 lakosának tulnyomó többsége marath nemzetiségü.

A portugál nyelv használatának és a kereszténység terjesztésének erőszakos volta ellenére a bennszülött lakosság megőrizte nyelvét és kulturáját. 1951-ből származó hivatalos portugál adatok szerint a portugál gyarmatok lakossága 638.000 fő és 1438 ember kivételével mind tiszta hindu származásu. Szinte semmi különbség sincsen köztük és a határon tul élő testvérek közt nyelv, szokások és életmód tekintetében. Több, mint 60 százalék hindu vallásu és 37 százalék katolikus. Vannak muzulmánok is. Portugál nyelven irni-olvasni kevés ember tud. Az indiai nyelveket használják.

A portugálok Goa-ból jelentéktelen mennyiségü koprát és kókuszdiót exportálnak. Fontosabb kiviteli cikk a Goa területén bányászott mangánérc. Dama és Diu gyarmatok gazdasági jelentősége elenyésző. Terjedelmük kicsi, gazdaságilag visszamaradottak és az egyes portugál gyarmatok közti távolság nagy, ezért nem lehet őket független gazdasági szervezetté kifejleszteni.

A portugál gyarmatoknak szoros gazdasági kapcsolataik vannak India szomszédos vidékeivel. Goa határán nagy kereskedelem folyik szövettel, cukorral és fémtárgyakkal. Évről-évre Goa-ból sokezer ember megy át Indiába mezőgazdasági idénymunkásnak.

Goa lakosságának harca a felszabadulásért és Indiával való egyesüléséért régóta folyik. Amikor 1947-ben kikiáltották India függetlenségét, ez a harc megélénkült. 1954 nyarán a Goa-beli hazafiaknak sikerült felszabaditaniok Nagar Aveli körzetet és számos falut. 1955 április elején tartotta meg 9-ik kongresszusát a Goa-beli nemzeti kongresszuspárt, amely határozatában követelte, hogy a portugál gyarmatokon a hatalmat Goa lakossága vegye kézbe. Ezt a határozatot támogatta mind a goabeli, mind pedig a határontuli indiai lakosság. Pangim, Marmagán és Daman városokban gyüléseken tiltakoztak a gyarmati rendszer ellen. A nép minden rétege csatlakozott a mozgalomhoz. Még Goa tanulói is a portugál uralom ellen nyilatkoztak vizsgadolgozataikban.

Goa felszabaditási mozgalmának eredeti a megnyilvánulási formája, amelyet Indiában „satyagraha" néven ismernek (passziv ellenállás).

E mozgalom résztvevői India területén szervezkednek csoportokban, aztán átlépik a goai határt és tüntetésekkel követelik a gyarmati rendszer megszüntetését. Az első nagyobb csoportot, mely 100 emberből állott, a passziv ellenállás ismert harcosa, Goray vezette át a határon 1954 május 18-án. Goray, valamint csoportjának tagjai fegyvertelenek voltak. Goa gyarmat területén a portugál rendőrök fegyvertüzzel fogadták a csoportot. Többen megsebesültek, ezeket, valamint Gorayt letartóztatták. A rendőrség más tüntető csoportokat is megtámadott, amelyek Goa területére léptek.

De sem a rendőrség, sem a fegyverek nem törték meg a hazafiak ellenállási akaratát. Ezév augusztus 2-án az indiai lapok jelentése szerint két goabeli falu lerázta a portugál közigazgatást és kitüzte a hindu zászlót. Augusztus 3-án Goaban nagy tüntetés volt, amelynek során komoly összeütközésre került sor a rendőrséggel, több ember megsebesült, illetve meghalt. A terror ez áldozatait augusztus 5-én temették el Puna-ban és ez alkalommal 200.000 ember követelte Goa felszabaditását.

A portugál hatóságok igyekeznek ezt a mozgalmat elfojtani és az utolsó év során 2.500 embert tartóztattak le, illetve vetettek alá különböző megtorló intézkedéseknek. Az indiai sajtó jelentése szerint 122 goabeli lakost itéltek el 1—25 évi börtönre.

Bár a portugál hatóságok általában erőszakot alkalmaznak, mégis az utóbbi időben más módszerekhez is folyamodtak helyzetük megerősitésére. Igy augusztus elsején életbelépett egy törvény, amely az indiai portugál gyarmatoknak „közigazgatási és pénzügyi autonómiát" biztosit. Az indiai sajtó joggal tekinti ezt a reformot mesterkedésnek és politikai bohózatnak.

A „törvényhozó tanács" tagjainak felét a portugál hatóságok nevezik ki. Ennek a tanácsnak csak annyi joga lesz, hogy véleményt mondjon a portugál főkormányzó által előterjesztett törvényjavaslatokra vonatkozólag, viszont a főkormányzó fenntartja magának a jogot, hogy ezeket a törvényeket elfogadja, vagy elvesse. Más szóval, ez az „autonómia" nem változtatja semmiben Goa gyarmati jellegét.

India kormánya szilárdan kitart amellett, hogy Goa indiai terület, amelyet ujra egyesiteni kell Indiával. Dzsawaharlal Nehru julius 25-én a parlamentben a következő kijelentést tette:

„Aki ismeri Goa-nak és Indiának történelmét, aki ismeri Goa és India földrajzi és kulturális közelségét, valamint e népek közös vágyait, nem kételkedhet abban, hogy Goa Indiának elidegenithetetlen része, amely végül az Indiai Szövetség részévé fog válni és kulturális és egyéb érdekeit az ott lakó nép kivánsága szerint fogja követni..."

India kormánya azt óhajtja, hogy Goa kérdését békésen, tárgyalások utján szabályozzák. (Ezt a módszert sikerrel alkalmazták az indiai francia gyarmatok megoldására — Pondichéri, Karikál, stb.).

India kormánya a békés megoldás reményében néhány évvel ezelőtt követséget létesitett Lisszabonban. Mivel azonban a portugál hatóságok nem akarnak Goa kérdéséről tárgyalni, India kormánya megszüntette lisszaboni követségét és az indiai külügyminisztérium 1955 julius 22-én felhivta Portugáliát, hogy szüntesse meg követségét Delhiben.

India kormánya Goa gyarmati rendszerének felszámolását akarja, de nem szándékszik Goa területét, volt francia gyarmatok mintájára, Indiába, vagy valamilyen indiai államba beolvasztani, hacsak Goa lakossága nem kéri ezt. India kormánya tekintetbe veszi a történelem során kifejlődött kulturális és vallási viszonyokat és kész Goanak az önálló államiságot megadni.

Jelenleg Goa hazafiai tovább harcolnak, hogy egyesülhessenek Indiával. Ezt bizonyitja az a nagy tüntetés, amely augusztus 15-én zajlott le India függetlenségének nyolcadik évfordulóján. Goa lakosai azt követelik, hogy Goa területe ujra egyesüljön Indiával, amelynek elidegenithetetlen része és követelik, hogy számolják fel az utolsó idegen gyarmatokat is India földjén.

Szvetlana Szergejeva

(Megjelent az „Uj Idők"-ben)

A „Vörös Lobogó" szerkesztősége és kiadóhivatala: Karl Liebknecht utca 2—4. sz. Telefon: Szerkesztőség: 30-87, 15-10, 35-69 és 22-26 Kiadóhivatal: 16-92. Nyomda: 26-77. Intreprinderea Poligrafică Arad. — Taxa poştală plătită în numerar conf. aprobării Nr. 53—1945.